

ΠΑΣΧΑΛΙΑ ΤΡΑΥΛΟΥ

«Το πρωτογενές υλικό του βιβλίου μου είναι ο θυμός μου»

σελ. 23

8 βιβλία για μικρά παιδιά

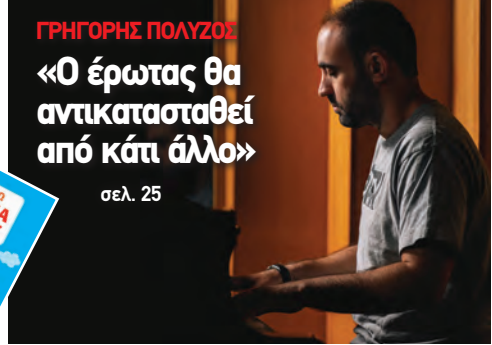

σελ. 28-29

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΠΟΛΥΖΟΣ

«Ο έρωτας θα αντικατασταθεί από κάτι άλλο»

σελ. 25

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ // ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

FREE SUNDAY

ΕΥΡΩΒΑΡΟΜΕΤΡΟ

ΤΟΥΣ ΑΠΟΡΡΙΠΤΟΥΝ ΑΛΛΑ ΤΟΥΣ ΨΗΦΙΖΟΥΝ

85% ΘΕΩΡΟΥΝ ΑΝΕΠΑΡΚΗ ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΡΙΒΕΙΑ
ΜΕΓΑΛΗ ΑΝΗΣΥΧΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΘΕΣΜΩΝ
ΚΥΚΛΩΜΑ ΕΞΟΥΣΙΑΣ, ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ ΥΠΕΒΑΛΑΝ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ

Σελ. 3-5

Γ. Κύρτσος

Οι Έλληνες ολιγάρχες οι καλύτεροι χρηματοδότες του Πούτιν στην Ε.Ε.
Το 2022 επιβραβεύσαμε την εισβολή με 5 δισ. παραπάνω

σελ. 14-16

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΕΚΕ

- Οι ελληνικές επιχειρήσεις ενστερνίζονται τα κριτήρια ESG
- Κυρίαρχη τάση η υιοθέτηση ESG κριτηρίων
- Regenerative agriculture: Ένας λιγότερο παρεμβατικός τρόπος καλλιέργειας της γης

Σελ. 7-11

ΚΕΝΤΡΟ ΣΠΟΝΔΥΛΙΚΗΣ ΑΠΟΣΥΜΠΙΕΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΝΑΓΕΝΝΗΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

Αποσυμπίεση Μεσοσπονδύλιου Δίσκου

Στην Get Healthier, χάρη στις συντονισμένες προσπάθειες μιας ομάδας κορυφαίων ιατρών και μηχανικών ιατρικών οργάνων, εφαρμόζουμε τις τελευταίες εξελίξεις της βιοτεχνολογίας για να προσφέρουμε μη χειρουργική, μη επεμβατική Αποσυμπίεση του Μεσοσπονδύλιου Δίσκου.

Πρόκειται για μια απόλυτα ασφαλή και αποτελεσματική διαδικασία, χωρίς φάρμακα, ενέσεις, χειρουργεία και αναισθησία, η οποία πραγματοποιείται σε ειδικό θεραπευτικό κρεβάτι που ελέγχεται από ηλεκτρονικό υπολογιστή.

Έτσι, δίνουμε λύσεις σε συχνές επώδυνες παθήσεις όπως οσφυαλγία, ισχιαλγία, κήλη, προβολή δίσκου, αυχενικό σύνδρομο.

Λ. Κηφισίας 53, Αμπελόκηποι, τηλ. 210-69.93.527
www.gethealthier.gr

02 | FS ♦ περιεχόμενα ♦

FS ΘΕΜΑΤΑ

3-5 // ΑΝΑΛΥΣΗ Γ. ΚΥΡΤΣΟΣ Ευρωβαρόμετρο: Δυσaréσκεια των Ελλήνων με αυτούς που... ψήφισαν

7-11 // ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΕΚΕ

- Οι ελληνικές επιχειρήσεις ενστερνίζονται τα κριτήρια ESG
- Κυρίαρχη τάση η υιοθέτηση ESG κριτηρίων
- Regenerative agriculture: Ένας λιγότερο παρεμβατικός τρόπος καλλιέργειας της γης

12 // ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ Φρένο στα μέτρα στήριξης ζητά ο ΟΟΣΑ

13-16 // ΑΝΑΛΥΣΗ Γ. ΚΥΡΤΣΟΣ Σκανδαλώδης η χρηματοδότηση Πούτιν από μεγάλα ελληνικά συμφέροντα

17 // ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΑΝΔ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Φόρος στα logistics από την ΑΑΔΕ κόντρα στις κυβερνητικές προθέσεις

18 // ΥΓΕΙΑ Διακοπή καπνίσματος: Ποια τα οφέλη στην υγεία μας

FREE TIME

22 // ΑΤΖΕΝΤΑ Τα πολιτιστικά

δρώμενα της εβδομάδας

23 // ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ Πασχαλία Τραυλού «Το πρωτογενές υλικό του βιβλίου μου είναι ο θυμός μου»

24 // ΣΙΝΕΜΑ Τι θα δούμε στις κινηματογραφικές αίθουσες

25 // ΠΡΟΣΩΠΟ Γρηγόρης Πολύζος «Ο έρωτας θα αντικατασταθεί από κάτι άλλο»

26 // LIFE Ιδέες για επιτραπέζιες και γιορτινές διακοσμήσεις με γεράνια

27 // ΤΕΧΝΗ Η CITRORNE Gallery εγκαινίασε την καλοκαιρινή της περίοδο στον Πόρο με τη θεματική έκθεση «Επαναλήψεις»

28-29 // ΒΙΒΛΙΟ 8 εκδόσεις για παιδιά

30 // ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ Η Ε.Ε. εξάγει ετησίως πάνω από 10.000 τόνους απαγορευμένων, δολοφονικών για τις μέλισσες, φυτοφαρμάκων

31 // ΜΟΥΣΙΚΗ Η θρυλική Kim Gordon live στην Τεχνόπολη Δήμου Αθηναίων

ΕΒΔΟΜΑΔΑ 658n
11/06/23

FREE SUNDAY

FREE SUNDAY
ΕΚΔΟΤΗΣ:
ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΥΡΤΣΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΥΡΤΣΟΣ
marketing@freesunday.gr
210-6754430

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ
Eurokinissi

ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΙΑΝΟΜΗΣ
www.kyrtsos.group
dianomi@freesunday.gr,
210-7230545

ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ 6, ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ: 210-6754430,

ΕΚΤΥΠΩΣΗ
ΚΟΥΤΟΥΡΙΝΗΣ Ο.Ε.,
NEWS PRESS HOLD
Διανέμεται Δωρεάν
www.freesunday.gr

*ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, η ολική, μερική ή περιληπτική, ή κατά παράφραση, ή διασκευή απόδοσης του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογραφήσεως ή άλλων, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη. Νόμοι 238/1970, 4301/1979, Ν. 100/1975, ΝΔ 3565/1956 και 4254, 1962 και κανόνες του Διεθνούς Δικαίου.

Η ειδική έρευνα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Ευρωβαρόμετρο (εαρινή έρευνα 2023) αναδεικνύει ένα εντυπωσιακό πολιτικό παράδοξο. Οι Έλληνες εμφανίζονται ιδιαίτερα αισιόδοξοι στην κρίση τους για την πολιτική της κυβέρνησης Μητσοτάκη, σε μια έρευνα που πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο του 2023, όταν διαμορφωνόταν η πολιτική δυναμική για τις εκλογές της 21ης Μαΐου 2023. Ενώ, με βάση τα αποτελέσματα του Ευρωβαρόμετρου, μπορούσε να εκδηλωθεί στις κάλπες η δυσαρέσκεια με την κυβερνητική πολιτική, στην πράξη ενισχύθηκαν τα ποσοστά της Νέας Δημοκρατίας και έχασε πάνω από 35% της εκλογικής του δύναμης ο ΣΥΡΙΖΑ.

Η οικονομία

Σύμφωνα με το ευρωβαρόμετρο, η απόρριψη της οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης Μητσοτάκη είναι περίπου καθολική.

Στο ερώτημα πόσο ικανοποιημένος/ή ή όχι είστε από τα μέτρα που έχουν ληφθεί έως τώρα για να αντιμετωπιστεί το αυξανόμενο κόστος διαβίωσης (για παράδειγμα, οι αυξανόμενες τιμές τροφίμων και ενέργειας) από την κυβέρνηση, μόλις 15% δήλωσαν ικανοποιημένοι ενώ 85% δήλωσαν δυσαρεστημένοι.

Πρόκειται για ένα ζήτημα που έρχεται πρώτο στις αξιολογήσεις των πολιτών στην Ελλάδα και στο σύνολο της Ε.Ε. των 27.

Είναι χαρακτηριστικό ότι στο ερώτημα σε ποιο από τα παρακάτω θέματα θα θέλατε να δώσει προτεραιότητα το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, οι Έλληνες (δύο απαντήσεις) απαντούν με ποσοστό 59% ότι πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στη στήριξη της οικονομίας και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, με ποσοστό 56% στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και με 50% στη δημόσια υγεία.

Έχουμε, λοιπόν, βαθιά δυσαρέσκεια της ελληνικής κοινής γνώμης με την πολιτική της κυβέρνησης Μητσοτάκη στο κρίσιμο θέμα της ακρίβειας και στροφή προς την Ευρωπαϊκή Ένωση για να συμβάλει στην επίλυση προβλημάτων απασχόλησης, φτώχειας, ΕΣΥ.

Οι λύσεις

Συνήθως οι αναλυτές αναφέρονται στην έλλειψη προτάσεων από τον ΣΥΡΙΖΑ και το ΠΑΣΟΚ για να

ΕΥΡΩΒΑΡΟΜΕΤΡΟ: ΔΥΣΑΡΕΣΚΕΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΕ ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ... ΨΗΦΙΣΑΝ

Προσπάθειες ερμηνείας
του πολιτικού παραδόξου

 ΤΟΥ ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΗ
ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΥΡΤΣΟΥ

Ο Μητσοτάκης υποστηρίχθηκε
από «ιερή συμμαχία» ισχυρών
ΜΜΕ

δικαιολογήσουν το τεράστιο εύρος της εκλογικής νίκης της Νέας Δημοκρατίας.

Στα συγκεκριμένα θέματα όμως οι προτάσεις του ΣΥΡΙΖΑ και του ΠΑΣΟΚ ήταν απόλυτα συγκεκριμένες και εντός ευρωπαϊκού πλαισίου. Σε ό,τι αφορά την ακρίβεια, τα δύο κόμματα πρότειναν μεταξύ των άλλων την προσωρινή μείωση των συντελεστών ΦΠΑ και του ειδικού φόρου καταπόλεμησης για τα καύσιμα. Δεν πρόκειται για ανεύθυνες προτάσεις αλλά για την αξιοποίηση της απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπέρ προσωρινής μείωσης των σχετικών συντελεστών έμμεσας φορολογίας για να καταπολεμηθεί ο πληθωρισμός και να στηριχθεί το πραγματικό εισόδημα των μη προνομιούχων πολιτών, σε μια δύσκολη συγκυρία.

ΣΥΡΙΖΑ και ΠΑΣΟΚ συγκλίνουν επίσης στην επιβολή έκτακτης φορολογίας στα λεγόμενα ουρανοκατέβητα κέρδη των εταιρειών του κλάδου της ενέργειας, κατά την περίοδο της μεγάλης ενεργειακής κρίσης από το φθινόπωρο του 2021 μέχρι τα τέλη του 2022. Δεν πρόκειται για «φορολογική ισοπέδωση» της μεσαίας τάξης όπως υποστηρίζει η ηγεσία της Νέας Δημοκρατίας αλλά για εφαρμογή εισήγησης της κεντροδεξιάς προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Φον ντερ Λάιεν, η οποία έγινε δεκτή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για επιβολή έκτακτης φορολογίας στα «ουρανοκατέβητα κέρδη» των εταιρειών που αξιοποίησαν προς όφελος τους την ενεργειακή κρίση.

Η ποιότητα της Δημοκρατίας

Αισιόδοξη είναι η κρίση των Ελλήνων πολιτών, σύμφωνα με το Ευρωβαρόμετρο, και για την ποιότητα της Δημοκρατίας μας.

Στην ερώτηση «γενικά είστε πολύ ικανοποιημένος/η, αρκετά ικανοποιημένος/η, όχι τόσο ικανοποιημένος/η ή καθόλου ικανοποιημένος/η με τον τρόπο που λειτουργεί η Δημοκρατία», μόλις 29% απάντησαν πολύ ή αρκετά ικανοποιημένοι ενώ 71% εμφανίζονται δυσαρεστημένοι.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στο προηγούμενο Ευρωβαρόμετρο που πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο-Νοέμβριο του 2022, 34% είχαν δηλώσει πολύ ή αρκετά ικανοποιημένοι με τον τρόπο λειτουργίας της Δημοκρατίας στην Ελλάδα και 65% δυσαρεστημένοι. Αυτό σημαίνει ότι σε ένα κρίσιμο προεκλογικό εξάμηνο, ο ήδη χαμηλός βαθμός ικανοποίησης με τη λειτουργία της Δημοκρατίας έπεσε άλλες 5 ποσο-

στιαιές μονάδες για να περιοριστεί στο 29%. Στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 27, το ποσοστό ικανοποίησης των πολιτών με τον τρόπο λειτουργίας της Δημοκρατίας παρέμεινε το ίδιο διάστημα σταθερό στο 56%, με 42% αρνητικές γνώμες. Η Ελλάδα, λοιπόν, αποδεικνύεται ειδική περίπτωση με πολύ χαμηλό ποσοστό ικανοποίησης για τη λειτουργία της Δημοκρατίας, μόλις 29% σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο που είναι 56%. Κατά την κρίσιμη προεκλογική περίοδο παρατηρήθηκε σημαντική πτώση των ικανοποιημένων με τη λειτουργία της Δημοκρατίας μας, η οποία θα πρέπει να αποδοθεί σε διάφορα σημαντικά γεγονότα που μεσολάβησαν. Αποκάλυψη νέων τηλεφωνικών παρακολουθήσεων στα τέλη Δεκεμβρίου, μεταξύ των οποίων η δική μου παρακολούθηση από την ΕΥΠ αφού είχα χαρακτηριστεί «επικίνδυνος για την εθνική ασφάλεια», προκλητικό κουκούλωμα του σκανδάλου από την πλευρά της κυβέρνησης και η σιδηροδρομική τραγωδία των Τεμπών που ανέδειξε δυσλειτουργίες, διαπλοκή, αναξιοκρατία. Τα ποσοστά του Ευρωβαρόμετρου δίνουν και την απάντηση στα ελεγχόμενα από το σύστημα Μητσοτάκη ΜΜΕ, οι δημοσιογράφοι των οποίων επιχειρηματολογούσαν από το πρωί μέχρι το βράδυ ότι αυτά τα ζητήματα δεν επηρεάζουν την διαμόρφωση της κοινής γνώμης. Με βάση λοιπόν την έρευνα του Ευρωβαρόμετρου,

Καλλιεργήθηκε ο φόβος επανάληψης της κρίσης του 2015

που είναι γενικά αποδεκτή στην Ευρωπαϊκή Ένωση των 27 και αξιοποιείται σαν έρευνα αναφοράς, οι Έλληνες είναι βαθιά δυσαρεστημένοι με την οικονομική πολιτική της κυβέρνησης στα ζητήματα της καθημερινότητας που προσδιορίζουν το βιοτικό τους επίπεδο και πιστεύουν σε πολύ μεγάλο βαθμό ότι η Δημοκρατία υποβαθμίζεται στη χώρα τους. Ανάλογα ευρήματα σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 27 θα οδηγούσαν στην εκλογική κατάρρευση του κυβερνώντος κόμματος. Στην Ελλάδα η καταδίκη της πολιτικής που εφάρμοσε η κυβέρνηση Μητσοτάκη όχι μόνο δεν την έφθειρε εκλογικά αλλά δεν στάθηκε εμπόδιο στον εκλογικό θρίαμβο της Νέας Δημοκρατίας, με ποσοστό διπλάσιο του ΣΥΡΙΖΑ. Είναι σαν να θεωρούν οι πολίτες ότι η πολιτική της κυβέρνησης Μητσοτάκη σε ζητήματα μεγάλης ο-

μασίας είναι απαράδεκτη και να τη χρεώνουν... στον ΣΥΡΙΖΑ.

Προσπάθεια ερμηνείας

Η απόσταση μεταξύ των δημοσκοπικών ευρημάτων του Ευρωβαρόμετρου και του εκλογικού αποτελέσματος είναι τεράστια και επιβάλλει μια πρώτη προσπάθεια ερμηνείας, η οποία σε αυτή τη φάση είναι, υποχρεωτικά, αρκετά πρόχειρη.

Η πρώτη παρατήρηση που έχω να κάνω είναι ότι δημιουργήθηκε στην Ελλάδα μια «ιερή συμμαχία» των πιο ισχυρών ΜΜΕ που στήριξαν, για τους δικούς τους λόγους, τον Μητσοτάκη και τη Νέα Δημοκρατία.

Αντί να αναδείξουν τη δυσαρέσκεια με την κυβερνητική πολιτική και να οργανώσουν σοβαρές συζητήσεις για τις προτάσεις της αντιπολίτευσης, άρχισαν να επιχειρηματολογούν υπέρ του... αναπόφευκτου της ακρίβειας και της πτώσης του πραγματικού εισοδήματος των νοικοκυριών και να εξηγούν την υποτιθημένη ανευθυνότητα του ΣΥΡΙΖΑ και του ΠΑΣΟΚ σε ό,τι αφορά τη διατύπωση εναλλακτικών προτάσεων.

Με τη βοήθεια της «ιερής συμμαχίας» των ισχυρότερων ΜΜΕ, ο κ. Μητσοτάκης και οι συνεργάτες του κατάφεραν να καλλιεργήσουν στην κοινή γνώμη τον φόβο για ενδεχόμενη επανάληψη της κρίσης του 2015. Επιδιώχθηκε ένας ετεροχρονισμός

Το Ευρωβαρόμετρο καταγράφει το σημαντικό ενδιαφέρον των Ελλήνων για την ποιότητα της Δημοκρατίας μας

ώστε ο ΣΥΡΙΖΑ να κριθεί με βάση το λάθος στρατηγικής σημασίας το 2014-2015 και όχι με βάση τις επιδόσεις του 2018-2019 που ήταν πολύ καλύτερες από τις επιδόσεις της κυβέρνησης Μπτοστάκη και έδειχναν ότι δεν υπήρχε περίπτωση επανάληψης του λάθους του 2014-2015 και της σχετικής κρίσης. Το 2018-2019 η κυβέρνηση Τσίπρα επέτυχανε δημοσιονομικά πλεονάσματα, όχι πρωτογενή αλλά συνολικά. Το 2020 έως 2022 η κυβέρνηση Μπτοστάκη έκανε ευρωπαϊκό ρεκόρ δημοσιονομικού ελλείμματος με σωρευτικό έλλειμμα για την τριετία 20% του ΑΕΠ. Η διαφορά είναι τεράστια και δεν εξηγείται πλήρως από την κρίση της πανδημίας και την ενεργειακή κρίση εφόσον οι δαπάνες ξεπέρασαν κάθε προηγούμενο προκειμένου να εξυπηρετηθούν συμφέροντα, να ενισχυθεί και να μεγαλώσει το κομματικό κράτος, να ικανοποιηθούν συγκεκριμένες κατηγορίες ψηφοφόρων.

Το 2018 και το 2019 οι δημόσιες δαπάνες ήταν πολύ λιγότερες από ό,τι επί κυβέρνησης Μπτοστάκη και το φορολογικό φορτίο μικρότερο, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τους καταναλωτικούς φόρους που πλήττουν τους μη προνομιούχους.

Και στο ζήτημα του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, που μετράει την διεθνή ανταγωνιστικότητα της οικονομίας και αποτελεί το διαχρονικό αδύναμο σημείο μας, η διαφορά μεταξύ Τσίπρα και Μπτοστάκη είναι τεράστια. Ο Τσίπρας το έριξε κάτω από 2% του ΑΕΠ επιτυγχάνοντας την ισορροπία που έχει ανάγκη η οικονομία, με τον Μπτοστάκη να το αυξάνει πρώτα σε 6% του ΑΕΠ και στην συνέχεια πάνω από 10%, πενταπλασιάζοντάς το σε σχέση με την προηγούμενη κυβέρνηση. Επομένως, ο καλλιεργηθείς φόβος σε σχέση με την επανάληψη της κρίσης πρέπει να αποδοθεί αποκλειστικά σε πολιτικές σκοπιμότητες και όχι στην αξιολόγηση των βασικών οικονομικών μεγεθών επί κυβέρνησης Τσίπρα και επί κυβέρνησης Μπτοστάκη.

Εντυπωσιακή αστοχία

Η «ιερή συμμαχία» των ΜΜΕ και η καλλιέργεια του φόβου της επανάληψης της κρίσης του 2015 δεν θα απέδιδαν τόσο εάν υπήρχε μια οργανωμένη αντίδραση από την πλευρά του ΣΥΡΙΖΑ και του ΠΑΣΟΚ.

Όμως, για διάφορους λόγους, η αστοχία των βασικών κομμάτων της αντιπολίτευσης υπήρξε εντυπωσιακή.

Αναπτύχθηκε ένας «εμφύλιος» στην κεντροαριστερά και την αριστερά που δεν επέτρεψε μια σο-

βαρή άμυνα στην κυβερνητική επίθεση. Το ένα κόμμα έβγαζε τον λογαριασμό στο άλλο και όλα μαζί άφηναν ουσιαστικά στο απυρόβλητο την πολιτική Μπτοστάκη και χωρίς απάντηση την κυβερνητική επιχειρηματολογία η οποία σε αρκετές περιπτώσεις ήταν στο επίπεδο της προπαγάνδας.

Επιπλέον, πολλά στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ και του ΠΑΣΟΚ προχωρούσαν... αμέριμνα σε ένα ναρκοθετημένο επικοινωνιακό περιβάλλον. Στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ πρόβαλλαν διάφορες θέσεις με έναν τρόπο που μπορούσε να αξιοποιηθεί εύκολα η κυβερνητική προπαγάνδα, περιορίζοντας έτσι ακόμη περισσότερο τον τηλεοπτικό χρόνο του κόμματος τους και την δυνατότητα του να προβάλλει ορισμένες ενδιαφέρουσες προτάσεις εντός ευρωπαϊκού πλαισίου. Από την πλευρά τους στελέχη του ΠΑΣΟΚ σπαταλούσαν τον περιορισμένο τηλεοπτικό χρόνο τους σε επιθέσεις εναντίον του ΣΥΡΙΖΑ ή δείχνοντας έλλειψη βασικών γνώσεων για την κυβερνητική πολιτική και τις εναλλακτικές προτάσεις του κόμματος τους.

Τέλος, οι επιτυχίες που είχαν τα κόμματα της αντιπολίτευσης σε επίπεδο Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και διαμόρφωσης της Ευρωπαϊκής κοινής γνώμης σε σχέση με την καταγγελία των πρακτικών της κυβέρνησης Μπτοστάκη στα ΜΜΕ, στο θέμα των κοριών και σε ζητήματα του κράτους δικαίου, οδήγησαν σε ακόμη μεγαλύτερη χαλάρωση στα ζητήματα της οικονομίας που προσδιορίζουν, σε μεγάλο βαθμό, το εκλογικό αποτέλεσμα.

Επομένως, η κυβερνητική πλευρά ήξερε πώς να κα-

λύψει τα αδύναμα σημεία της πολιτικής της, ιδιαίτερα στα ζητήματα της οικονομίας ενώ τα δύο ισχυρότερα κόμματα της αντιπολίτευσης δεν μπόρεσαν να αξιοποιήσουν τη δικαιολογημένη δυσαρέσκεια των πολιτών με την οικονομική πολιτική της κυβέρνησης ούτε να περάσουν τις κατά κανόνα χρήσιμες και «ευρωπαϊκές» προτάσεις τους. Το Ευρωβαρόμετρο έδωσε ενδιαφέροντα αποτελέσματα τα οποία μπόρεσε να καλύψει η κυβέρνηση Μπτοστάκη και δεν μπόρεσαν να τα αξιοποιήσουν τα κόμματα της αντιπολίτευσης. Το εκλογικό αποτέλεσμα δεν διαμορφώνεται από τις έρευνες της κοινής γνώμης αλλά από την δράση και την αντίδραση των πολιτικών.

ΣΥΡΙΖΑ και ΠΑΣΟΚ δεν μπόρεσαν να αξιοποιήσουν ποσοστό απόρριψης 85% της οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης

Κυκλοφόρησε το νέο βιβλίο του ευρωβουλευτή Γιώργου Κύρτσου

ΠΕΣ ΤΟ ΜΕ ΕΝΑ ΤWEEET

Οι διαδικτυακές μάχες του ευρωβουλευτή του Renew Europe Γιώργου Κύρτσου.

Μπορείτε να το
προμηθευτείτε δωρεάν
από το πολιτικό του
γραφείο,

τηλέφωνο επικοινωνίας:
210 7248616

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Οι ελληνικές επιχειρήσεις ενστερνίζονται τα κριτήρια ESG

7 στις 10 δαπάνησαν υψηλότερα ποσά για την υλοποίηση πρακτικών ESG το 2022

Σύμφωνα με σχετική έρευνα της Icap, το 95% των επιχειρήσεων αναγνωρίζουν τη σημαντικότητα της Βιώσιμης Ανάπτυξης και της Εταιρικής Υπευθυνότητας, ενώ 7 στις 10 δαπάνησαν υψηλότερα ποσά για την υλοποίηση πρακτικών ESG το 2022 συγκριτικά με το 2021.

Η παγκόσμια τάση των επιχειρήσεων να ενσωματώνουν όλο και περισσότερο στις στρατηγικές ανάπτυξής τους τα κριτήρια ESG, ευθυγραμμιζόμενες με τους Παγκόσμιους Στόχους για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του ΟΗΕ αλλά και τον στόχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050, έχει αναμφισβήτητα επηρεάσει τον τρόπο σκέψης και λειτουργίας των επιχειρήσεων και στην Ελλάδα. Άλλωστε, τη σημασία που δίνουν, πλέον, οι ελληνικές επιχειρήσεις στις σχετικές με τη βιώσιμη ανάπτυξη δράση, αναδεικνύουν και οι απαντήσεις τους όσον αφορά το ποιος αποφασίζει σχετικά με αυτές.

Περισσότερες από μία στις τρεις εταιρείες (35%) απάντησαν ότι η ίδια η διοίκηση της εταιρείας αναλαμβάνει τη διαχείριση των δράσεων ESG, γεγονός που σχετίζεται με την άρρηκτη σύνδεση της βιώσιμης ανάπτυξης με το όραμα, τις αξίες και την επιχειρηματική στρατηγική των επιχειρήσεων. Ακολουθεί με ποσοστό 29% η Ξεχωριστή Διεύθυνση/Τμήμα της εταιρείας (το 60% αυτών ανήκουν στις μεγάλες οντότητες με συνολικό κύκλο εργασιών που ξεπερνά τα 50 εκατ. ευρώ), ενώ αξιόλογο μερίδιο αποσιπά η Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού με 10%.

Τέλος, η Οικονομική Διεύθυνση και η Διεύθυνση μάρκετινγκ, Επικοινωνίας και Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης κατέλαβαν μερίδια 6% και 4% αντίστοιχα. Σημαντικό μερίδιο απέσπασε και η επιλογή Άλλο (16%) που περιλαμβάνει κυρίως τη διατμηματική στρατηγική, δηλαδή την από κοινού λήψη αποφάσεων για τις σχετικές δράσεις απ' όλες τις διευθύνσεις μιας εταιρείας.

Δαπάνες

Όσον αφορά δε, το ύψος των κονδυλίου που δαπανούν οι επιχειρήσεις για δράσεις ESG προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των εταιρειών (61%) δαπανά έως 200 χιλ. ευρώ. Το 17% των επιχειρήσεων δαπανά από 200 χιλ. έως 500 χιλ. ευρώ και το 5% από 500 χιλ. έως 1 εκατ. ευρώ. Περισσότερες από μία στις 10 εταιρείες που συμμετείχαν στην έρευνα (11%) δαπάνησαν από 1 εκατ. έως 5 εκατ. ευρώ, ενώ πάνω από 5 εκατ. ευρώ έδωσε το 6% των εταιρειών του δείγματος. Από τα στοιχεία, δε, προκύπτει ότι υπάρχει άμεση συσχέτιση του συνολικού κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων με τα ποσά που δαπανούν για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Ιδιαίτερα σημαντικό, ωστόσο, είναι το γεγονός ότι το 66% των επιχειρήσεων αύξησαν τις δαπάνες τους για ενέργειες ESG το 2022 συγκριτικά με το 2021, ενώ μόλις το 3%

δήλωσε ότι τις περιορίσει έναντι του προηγούμενου έτους.

Το ESG στην Ελλάδα

Όπως προαναφέρθηκε, οι ελληνικές εταιρείες αναγνωρίζουν τη σημαντικότητα της Βιώσιμης Ανάπτυξης και της Εταιρικής Υπευθυνότητας και την κατατάσσουν όλο και πιο ψηλά στις δράσεις και την επιχειρησιακή τους στρατηγική. Σύμφωνα με την έρευνα της ICAP CRIF, το 90% των επιχειρήσεων του δείγματος (από 92% στην έρευνα του 2022) θεωρούν τη Βιώσιμη Ανάπτυξη «πολύ» ή «πέρα πολύ» σημαντική.

Την ίδια στιγμή, οι εταιρείες θεωρούν ότι υπάρχουν σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης του ESG από το σύνολο των ελληνικών επιχειρήσεων. Το μεγαλύτερο ποσοστό των εταιρειών του δείγματος (55%) θεωρεί ότι ο βαθμός ενσωμάτωσής τους διαμορφώνεται σε μέτρια επίπεδα. Επισημαίνεται ότι πάνω από μία στις τρεις επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην έρευνα πιστεύει ότι οι δράσεις ESG εφαρμόζονται σε μικρό ή ελάχιστο βαθμό (35%), ενώ το 9% του δείγματος (από 8% στην έρευνα του 2022) θεωρεί ότι έχουν υιοθετηθεί σε «πολύ» ή «πέρα πολύ» μεγάλο βαθμό από τις εγχώριες επιχειρήσεις.

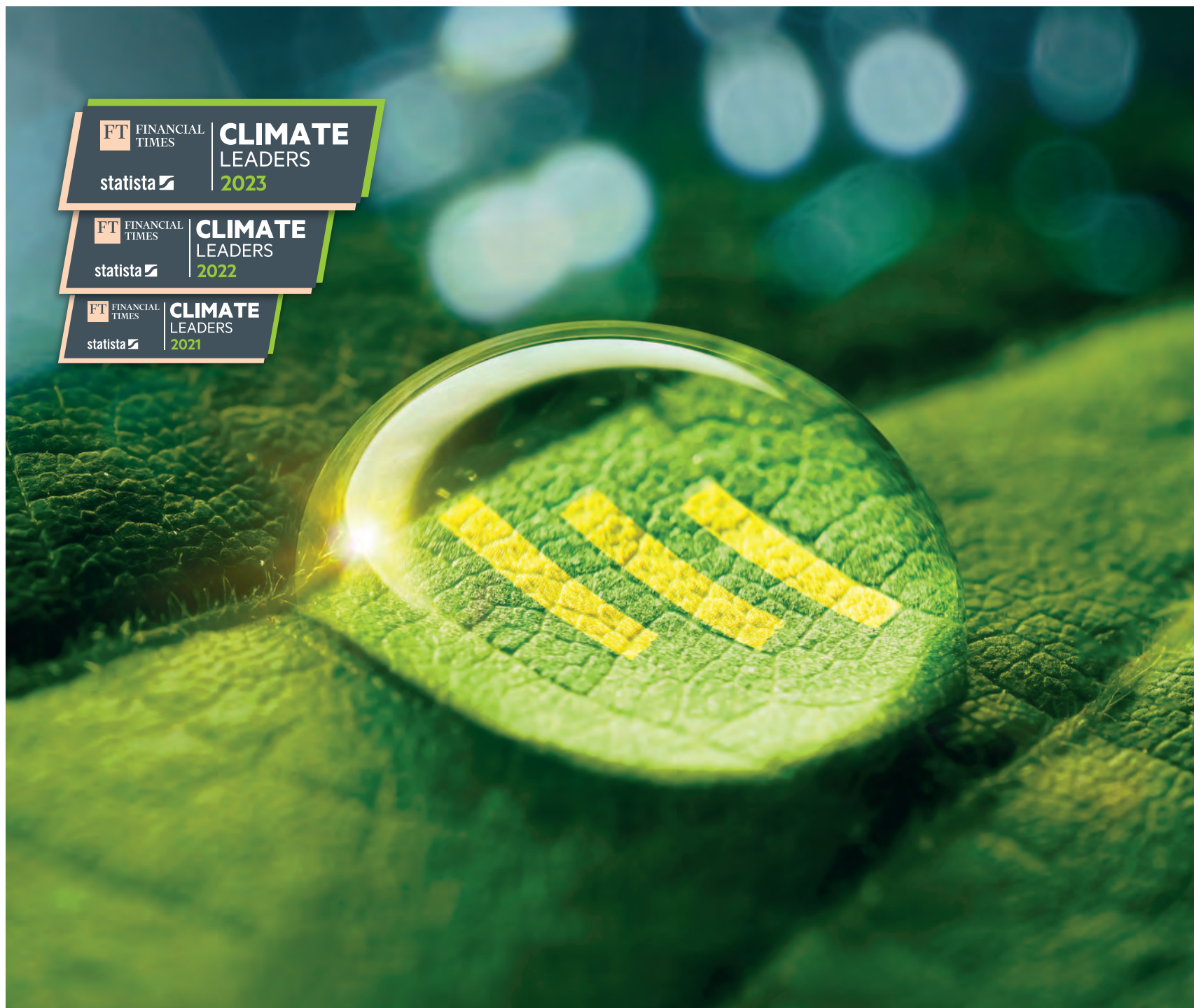
Τα εμπόδια

Ωστόσο, η υιοθέτηση των κριτηρίων ESG δεν είναι εύκο-

λο «σπορ». Ως κυριότερος ανασταλτικός παράγοντας στην υλοποίηση δράσεων ESG αναδεικνύεται διαχρονικά, με ποσοστό 15%, η δαπάνη/κόστος για την εφαρμογή ενός προγράμματος βιώσιμης ανάπτυξης και ακολουθούν, καταλαμβάνοντας μερίδιο 14%, οι οικονομικές πιέσεις εξαιτίας της ενεργειακής κρίσης. Η έλλειψη κινήτρων προς τις επιχειρήσεις για την ανάληψη σχετικών δράσεων απέσπασε ποσοστό 13%. Έπονται, με 11%, η μη επαρκής γνώση και κατάρτιση της διοίκησης της εταιρείας σε θέματα βιωσιμότητας (ESG) και η έλλειψη εθνικού ρυθμιστικού πλαισίου.

Με 10% αξιολογείται η γραφειοκρατία και ακολουθούν με 9% η ελλιπής ενημέρωση των πολιτών για την έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης και η δυσκολία μέτρησης της βιωσιμότητας. Τελευταίος παράγοντας στην κατάταξη βάσει σπουδαιότητας εμφανίζεται το μέγεθος της επιχείρησης (8%), αναμενόμενο αν ληφθεί υπόψη ότι η έρευνα απευθυνόταν στις 1.000 μεγαλύτερες ελληνικές επιχειρήσεις. Αξίζει να σημειωθεί ότι, ως πρώτη επιλογή, σχεδόν τέσσερις στις δέκα επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην έρευνα (38%) επέλεξαν τις οικονομικές πιέσεις που δέχονται εξαιτίας της ενεργειακής κρίσης, γεγονός ενδεικτικό της δυσκολίας που αντιμετωπίσαν στη διαχείριση της αύξησης του ενεργειακού κόστους λειτουργίας τους.

Το θετικό μας αποτύπωμα στο περιβάλλον αναγνωρίζεται διεθνώς

Για 3^η συνεχή χρονιά στη λίστα Climate Leaders των Financial Times

Η Τράπεζα Πειραιώς είναι η **μόνη ελληνική εταιρεία** που συγκαταλέγεται σταθερά στη **λίστα των Financial Times** με τους κλιματικούς ηγέτες της Ευρώπης για τα έτη **2021, 2022 και 2023**.

Αυτή η διάκριση ήρθε μέσα από το σύνολο των δράσεών μας για τον περιορισμό **των εκπομπών αερίων του Θερμοκηπίου**, καθώς μειώσαμε ουσιαστικά το ανθρακικό μας αποτύπωμα για το διάστημα **2016-2021**.

Το περιβάλλον βρίσκεται στην καρδιά της στρατηγικής μας και στόχος μας είναι να αυξήσουμε τη **βιώσιμη τραπεζική** μας δραστηριότητα έως το 2025 και να προσφέρουμε διαρκώς αξία στην εθνική οικονομία, την κοινωνία και τον πλανήτη.

Μάθετε περισσότερα στο www.piraeusholdings.gr

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΣΤΗΡΙΖΕΙ ΚΑΘΕ ΑΥΡΙΟ

Κυρίαρχη τάση η υιοθέτηση ESG κριτηρίων

Η προσέλκυση επενδύσεων είναι ένα από τα ισχυρότερα κίνητρα που έχουν οι επιχειρήσεις για την ενσωμάτωση των κριτηρίων ESG στη στρατηγική τους.

Η αειφορία και η βιώσιμη ανάπτυξη έχουν αναδειχθεί τα τελευταία χρόνια σε οικουμενικό στόχο, καθώς οι ολοένα αυξανόμενες προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο πλανήτης –κλιματική αλλαγή, απειλή φυσικών οικοτόπων, ρύπανση– αλλά και η κοινωνία –ανεπαρκή κοινωνικά και εργασιακά πρότυπα, ασυνείδητη καταναλωτική συμπεριφορά– έχουν κινητοποιήσει τόσο την κοινή γνώμη, όσο και τους επενδυτές και τις κυβερνήσεις να ωθήσουν τις επιχειρήσεις και τους οργανισμούς να θέσουν τη βιωσιμότητα στο επίκεντρο των επιχειρηματικών τους μοντέλων.

Στο πλαίσιο αυτό, η υιοθέτηση ESG κριτηρίων στις στρατηγικές και τις πολιτικές ανάπτυξης των επιχειρήσεων έχει καταστεί κυρίαρχη τάση στο παγκόσμιο επιχειρείν.

Το τρίπτυχο της βιώσιμης ανάπτυξης

Ο όρος ESG αντικατοπτρίζει ένα τρίπτυχο θεμάτων που σχετίζονται με το περιβάλλον (Environmental), την κοινωνία (Social) και την εταιρική διακυβέρνηση (Governance). Με άλλα λόγια, η επίδοση των επιχειρήσεων και των οργανισμών στους δείκτες ESG αντικατοπτρίζει την ανθεκτικότητα και την ικανότητά τους να προσδίδουν αξία μακροπρόθεσμα.

Περιβαλλοντικά Κριτήρια: Τα περιβαλλοντικά κριτήρια σχετίζονται με την αλληλεπίδραση μιας επιχείρησης ή οργανισμού με τους φυσικούς πόρους και το αποτύπωμά της στο περιβάλλον. Αφορούν παράγοντες όπως η ενέργεια που απαιτεί η λειτουργία μιας επιχείρησης, τα απόβλητα που παράγει, οι πόροι που αξιοποιεί, οι ρύποι που εκπέμπει αλλά και η επίπτωση της λειτουργίας της στην κλιματική αλλαγή.

Κοινωνικά Κριτήρια: Τα κοινωνικά κριτήρια σχετίζονται με τις σχέσεις που αναπτύσσει μια επιχείρηση ή ένας οργανισμός με τους εργαζομένους, τους προμηθευτές, τους πελάτες αλλά και τις κοινότητες στις οποίες δραστηριοποιείται, καθώς και την έμφαση που δίνει στην προάσπιση της ισότητας, της διαφορετικότητας, των εργασιακών και ανθρώπινων δικαιωμάτων.

Διακυβέρνηση: Τέλος, τα κριτήρια διακυβέρνησης καθορίζει αυτόν καθαυτόν τον τρόπο λειτουργίας μιας επιχείρησης ή ενός οργανισμού, καθώς αφορούν τα εσωτερικά

Ένα από τα ισχυρότερα κίνητρα που έχουν οι επιχειρήσεις για την ενσωμάτωση των κριτηρίων ESG στη στρατηγική τους είναι η προσέλκυση επενδύσεων

συστήματα ελέγχων, πρακτικών και διαδικασιών που ακολουθεί για τη διοίκηση, τη λειτουργία της και τη λήψη αποφάσεων. Με άλλα λόγια, παρακολουθεί τη συμμόρφωση μιας επιχείρησης με τους κανόνες περί διαφθοράς, διαφάνειας, λογοδοσίας και δικαιωμάτων των μετόχων της.

Στρατηγική βιώσιμης ανάπτυξης

Ένας από τους βασικούς παράγοντες ώθησης των επιχειρήσεων να υιοθετήσουν τους κανόνες της βιώσιμης ανάπτυξης και αειφορίας, πέρα από τις πιέσεις που δέχονται από την κοινωνία και τις επιχειρήσεις, είναι και τα έμμεσα οφέλη που επιφέρει αυτή η επιλογή, η οποία δημιουργεί σημαντικές ευκαιρίες επιχειρηματικής ανάπτυξης.

Ειδικότερα, ένα από τα ισχυρότερα κίνητρα που έχουν οι επιχειρήσεις για την ενσωμάτωση των κριτηρίων ESG στη στρατηγική τους είναι η προσέλκυση επενδύσεων, καθώς οι επενδυτές και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα λαμβάνουν ολοένα και περισσότερο υπόψη την απόδοσή τους στους δείκτες ESG πριν επενδύσουν τα κεφάλαιά τους.

Πολλοί επενδυτές και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εκλαμβάνουν άλλωστε τη βιωσιμότητα ως ισοδύναμο της προσέγγισης μιας εταιρείας όσον αφορά τη διαχείριση κινδύνων.

Ένα πρόσθετο κίνητρο για τις επιχειρήσεις είναι η ανάγκη

προσαρμογής στις νέες απαιτήσεις και τις προσδοκίες των επενδυτών αλλά και της κοινωνίας για τη λειτουργία της εφοδιαστικής τους αλυσίδας. Υπάρχει μια παγκόσμια τάση που ωθεί τις μεγάλες επιχειρήσεις, κυρίως στις ανεπτυγμένες χώρες, να υιοθετήσουν τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης όχι μόνο στη δική τους λειτουργία, αλλά και πιέσουν τους συνεργάτες, τους προμηθευτές και τους πελάτες τους να συμμορφωθούν επίσης με αυτές. Τάση που έχει αντίκτυπο φυσικά και στις αναπτυσσόμενες χώρες, που τείνουν να αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι των εφοδιαστικών αλυσίδων των παγκόσμιων επιχειρηματικών κολοσσών, καθώς τις ωθεί επίσης να συμμορφωθούν με τα κριτήρια αυτά.

Η βελτίωση της απόδοσης μιας επιχείρησης στους δείκτες ESG μπορεί να συμβάλει ακόμη στη μείωση του λειτουργικού κόστους. Διεθνείς έρευνες έχουν καταδείξει ότι οι στρατηγικές ESG μπορούν να επηρεάσουν τα λειτουργικά κέρδη έως και κατά 60%. Πώς; Τα κριτήρια ESG συμβάλλουν στη μείωση των λειτουργικών δαπανών εξαλείφοντας τη σπατάλη και βελτιώνοντας την αποδοτικότητα των πόρων, για παράδειγμα μέσω της μείωσης της κατανάλωσης ενέργειας, νερού και πρώτων υλών.

Την ίδια στιγμή, η υψηλή απόδοση μιας επιχείρησης στους δείκτες ESG ενισχύει τη θέση της έναντι του ανταγωνισμού και οδηγεί σε αύξηση των πωλήσεων της. Καθώς, οι πολίτες και οι καταναλωτές ανά τον κόσμο υιοθετούν όλο και περισσότερο φιλικές προς το περιβάλλον πρακτικές και είναι περισσότερο ευαισθητοποιημένοι σε κοινωνικά ζητήματα, είναι λογικό να στρέφονται σε επιχειρήσεις που ακολουθούν την ίδια προσέγγιση.

Τέλος, η υιοθέτηση στρατηγικών και πολιτικών που έχουν στόχο τη βελτίωση της απόδοσης μιας επιχείρησης ή ενός οργανισμού στους δείκτες ESG ενισχύει τις σχέσεις με τους εργαζομένους της και οικοδομεί νέους τρόπους επικοινωνίας με τους προμηθευτές και τους πελάτες της. Με άλλα λόγια, συμβάλλει στη θεμελίωση μιας εταιρικής κουλτούρας, που οδηγεί σε πιο αποτελεσματική λειτουργία. Έρευνες έχουν δείξει ότι η αυξημένη ικανοποίηση των εργαζομένων οδηγεί στην υψηλότερη επίδοση τους και στην καλύτερη απόδοση μιας επιχείρησης.

Regenerative agriculture

Ένας λιγότερο παρεμβατικός τρόπος καλλιέργειας της γης

Πολλοί αγρότες δεν θα μπορούσαν να φανταστούν την καθημερινότητά τους χωρίς τρακτέρ, φυτοφάρμακα και λιπάσματα. Μήπως όμως τελικά όλα αυτά μπορούν να αποφευχθούν; Ένας νέος τρόπος καλλιέργειας, που έχει ως κύριο στόχο την προστασία του εδάφους, έχει αρχίσει να γίνεται γνωστός και να απασχολεί τους ανθρώπους του χώρου. Τι είναι, λοιπόν, αυτό που διαφοροποιεί αυτόν τον τρόπο από τον παραδοσιακό τρόπο, που τόσα χρόνια ακολουθούμε; Ένας από τους στόχους του regenerative agriculture είναι η εξογύανση του εδάφους. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τη μείωση ή την κατάργηση του οργώματος. Το όργωμα είναι μια βασική πρακτική που εξυπηρετεί πολλές ανάγκες, από την άλλη όμως καταστρέφει την αρχιτεκτονική του εδάφους. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα το έδαφος να διαβρώνεται πιο εύκολα και να μην μπορεί να αποθηκεύσει μεγάλες ποσότητες νερού. Ένα διαβρωμένο έδαφος έχει χάσει τα περισσότερα από τα θρεπτικά συστατικά που χρειάζεται ώστε να μπορεί να είναι παραγωγικό, κάτι που έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της σοδειάς και των εσόδων των αγροτών. Από την άλλη, η μείωση του οργώματος έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, κάτι που έχει θετικό αντίκτυπο στο περιβάλλον. Η χρήση οργανικών λιπασμάτων βοηθάει επίσης στη δια-

Η λύση για μια αειφόρο γεωργία είναι να σεβόμαστε την ισορροπία της φύσης και όχι να πηγαίνουμε ενάντια σε αυτή

τήρηση της αρχιτεκτονικής του εδάφους, κάτι που σημαίνει ότι το έδαφος έχει τη δυνατότητα να συγκρατήσει μεγαλύτερες ποσότητες νερού. Έτσι, μειώνεται ο κίνδυνος να χαθεί μέρος της σοδειάς λόγω ξηρασίας. Από την άλλη, όταν τα οργανικά λιπάσματα, όπως τα περιττώματα ζώων ή τα μέρη του φυτού τα οποία δεν συλλέγονται κατά τη συγκομιδή, επιστρέφουν πίσω στο έδαφος, τα θρεπτικά συστατικά ανακυκλώνονται φυσικά και είναι διαθέσιμα να χρησιμοποιηθούν εκ νέου από τη σοδειά της επόμενης χρονιάς. Εκτός όμως από το έδαφος, σημαντική είναι και η βιοποικιλότητα, η οποία αποτελεί έναν εξίσου σημαντικό στόχο του regenerative agriculture. Μέσω της κατάργησης των φυτοφαρμάκων και της εναλλαγής καλλιεργειών, το οι-

κόςστημα εμπλουτίζεται με περισσότερα είδη και έτσι υπάρχει ισορροπία. Η χρήση φυτοφαρμάκων μπορεί να είναι σημαντική για την εξάλειψη ασθενειών και τη διατήρηση της παραγωγής σε υψηλά επίπεδα, αλλά έχει επίσης κατηγορηθεί για τη μείωση του αριθμού των επικονιαστών και άλλων ωφέλιμων οργανισμών. Τη λύση σε αυτό το πρόβλημα έρχεται να φέρει η εναλλαγή των καλλιεργειών, με την οποία επιτυγχάνεται ισορροπία, μιας και αποφεύγεται η μη ελεγχόμενη αύξηση ενός συγκεκριμένου οργανισμού. Κάθε οργανισμός, επιβλαβής ή μη, έχει έναν συγκεκριμένο φυτό-ξενιστή τον οποίο χρειάζεται για να επιβιώσει. Εάν, λοιπόν, ο τύπος καλλιέργειας εναλλάσσεται, παύει να υπάρχει μια μόνιμη πηγή τροφής για έναν και μόνο οργανισμό. Έτσι ενισχύονται όλοι οι διαφορετικοί τύποι οργανισμών και υπάρχει ισορροπία, κάτι που καθιστά περιττή τη χρήση φυτοφαρμάκων. Σύμφωνα με το regenerative agriculture, η λύση για μια αειφόρο γεωργία είναι να σεβόμαστε την ισορροπία της φύσης και όχι να πηγαίνουμε ενάντια σε αυτήν. Το έδαφος είναι η βάση όλης της παραγωγής και γι' αυτό θα πρέπει να του δίνουμε ιδιαίτερη προσοχή, ενώ η βιοποικιλότητα είναι εξίσου σημαντική. Από την άλλη, όταν οι τιμές των φυτοφαρμάκων και των λιπασμάτων έχουν φτάσει στα ύψη, μήπως τελικά αξίζει να δώσουμε μια ευκαιρία σε αυτόν τον τρόπο καλλιέργειας.

ΦΡΕΝΟ ΣΤΑ ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΖΗΤΑ Ο ΟΟΣΑ

ΧΑΡΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Φρένο στα μέτρα στήριξης νοικοκυριών-επιχειρήσεων και δημοσιονομική πειθαρχία ζητά ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), που εκτιμά ότι η ανάπτυξη το 2023 θα είναι της τάξεως του 2,2% και το 2024 της τάξεως του 1,9%. Ειδικότερα, ο ΟΟΣΑ απευθύνει σύσταση για σταδιακή μείωση της δημοσιονομικής στήριξης και «στροφή» σε πιο στοχευμένα μέτρα. Σημειωτέον, μάλιστα, ότι εκπέμπει «σήμα» προς τις Κεντρικές Τράπεζες για διατήρηση της σύσφιξης, προκειμένου να αναχαιτιστεί ο δομικός πληθωρισμός.

Οι προβλέψεις για ανάπτυξη

Ελαφρώς βραδύτερη ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας σε σχέση με τις εκτιμήσεις της κυβέρνησης, αλλά και μεγαλύτερο «φρένο» στον πληθωρισμό, προβλέπει για φέτος ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), στην εξαμηνιαία έκθεσή του (economic outlook) που δόθηκε σήμερα στη δημοσιότητα.

Ειδικότερα, στις προβλέψεις του για την Ελλάδα, ο ΟΟΣΑ κάνει λόγο για ανάπτυξη 2,2% το 2023, ενώ για το 2024 εκτιμά ότι η ελληνική οικονομία θα «τρέξει» με ρυθμό 1,9%. Για τον πληθωρισμό, ο ΟΟΣΑ εκτιμά ότι ο δείκτης

τιμών καταναλωτή θα φθάσει στο 3,9% το 2023 και θα «πέσει» στο 3,2% το 2024. Σχετικά με τον δομικό πληθωρισμό, τον «βλέπει» στο 5,5% το 2023 και στο 3,3% το 2024.

Να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τις προβλέψεις της ελληνικής κυβέρνησης, η ανάπτυξη αναμένεται να διαμορφωθεί στο 2,3% φέτος και στο 3% την προσεχή διετία. Παράλληλα, ο πληθωρισμός αναμένεται να φθάσει στο 4,5% το 2023 και στο 2,4% το 2024.

Πληθωρισμός

Οι αναλυτές του ΟΟΣΑ βλέπουν σημαντική μείωση του εναρμονισμένου πληθωρισμού σε σχέση με πέρυσι, αλλά δεν αναμένουν επιστροφή του κοντά στον στόχο του 2%. Ειδικότερα εκτιμούν ότι θα διαμορφωθεί στο 3,9% φέτος και 3,2% την επόμενη χρονιά. Η μεγάλη πρόκληση είναι ο δομικός πληθωρισμός πληθωρισμός, που υπολογίζεται ότι θα διαμορφωθεί στο 5,5% το 2023 και στο 3,3% το 2024. Στις μεγάλες προκλήσεις και το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών που αναμένεται να κινηθεί

στο 9,5% του ΑΕΠ φέτος για να υποχωρήσει στο 8,7% το 2024.

Αγκάθι οι ελλείψεις προσωπικού

Οι συνεχιζόμενες ελλείψεις σε εργατικό δυναμικό συμβάλλουν στην αύξηση των μισθών, σημειώνει ο ΟΟΣΑ, προσθέτοντας ότι ο ρυθμός αύξησης τους έχει επιταχυνθεί και ότι τον Απρίλιο ο κατώτατος μισθός αυξήθηκε 9,4% μετά από αυξήσεις περίπου 10% στο πρώτο εξάμηνο του 2022.

Η περαιτέρω αύξηση των ποσοστών απασχόλησης, ιδιαίτερα των γυναικών και των νέων, θα βοηθούσε στην αντιμετώπιση των ελλείψεων εργατικού δυναμικού, σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ. Η πρόωπη χρήση της γονικής άδειας και ευέλικτων εργασιακών συμφωνιών και η επέκταση των διευκολύνσεων για τη φροντίδα των παιδιών θα μπορούσε να βελτιώσει τα ποσοστά απασχόλησης των γυναικών και των νέων, αναφέρει.

Αύξηση ανεργίας

Την ίδια στιγμή, όμως, η Ελλάδα βρί-

σκεται ανάμεσα στις λίγες χώρες της ευρωζώνης που κατέγραψαν αύξηση της ανεργίας τον Απρίλιο. Στην ίδια... μοίρα βρέθηκαν Αυστρία, Εσθονία και Φινλανδία. Αντιθέτως, στο σύνολο του μπλοκ η ανεργία μειώθηκε ελαφρώς, αγγίζοντας μάλιστα νέο ιστορικό χαμηλό 6,5%.

Μάλιστα, ο ΟΟΣΑ επισημαίνει ότι τα ποσοστά ανεργίας σε Ελλάδα, Λιθουανία, Λουξεμβούργο και Ισπανία εξακολουθούν να ανέρχονται πολύ υψηλότερα από τα ιστορικά χαμηλά. Ειδικότερα, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που δημοσιεύθηκαν σήμερα, το ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα είναι το δεύτερο υψηλότερο ανάμεσα στις εξεταζόμενες χώρες, ακολουθώντας μόνο την Ισπανία και πριν από την Κολομβία. Επίσης, παρουσιάζεται μεγάλη απόκλιση από το ιστορικό χαμηλό που έχει καταγραφεί στη χώρα από το 2001, όταν και άρχισε να κρατείται αρχείο από τα στοιχεία.

Ειδικότερα, όπως προκύπτει από τα στοιχεία, η ανεργία στην Ελλάδα ανήλθε στο 11,2% τον Απρίλιο, ενώ το ιστορικό χαμηλό σημειώθηκε τον Μάιο του 2008, όταν ανερχόταν στο 7,4%. Πάντως, σύμφωνα με την εξαμηνιαία έκθεση που δημοσίευσε χθες, ο ΟΟΣΑ αναμένει μείωση της ανεργίας από 12,4% πέρυσι στο 11,2% φέτος και περαιτέρω στο 10,4% το 2024 στην Ελλάδα.

Η ανεργία των νέων στον ΟΟΣΑ

Συνολικά ανάμεσα στα μέλη του ΟΟΣΑ, η ανεργία παρέμεινε αμετάβλητη στο 4,8% για τρίτο συναπτό μήνα, με το ποσοστό σε 10 χώρες να διατηρείται σταθερό, σε 14 να μειώνεται και σε 9 να αυξάνεται τον Απρίλιο. Σύμφωνα με τα νέα στοιχεία, η ανεργία άγγιξε ή βρέθηκε πολύ κοντά σε ιστορικό χαμηλό σε οκτώ χώρες, συμπεριλαμβανομένου του Καναδά, της Γαλλίας, της Γερμανίας και των ΗΠΑ. Ο αριθμός των ανέργων σε όλες τις εξεταζόμενες χώρες μειώθηκε στα 33 εκατ., κοντά στο ιστορικό χαμηλό που του Ιουλίου του 2022.

Στο μεταξύ, για δεύτερο συναπτό μήνα μειώθηκε η ανεργία στους νέους (ηλικίας 15-24 ετών), αγγίζοντας το χαμηλότερο επίπεδο από το 2005, στο 10,2%. Ο αριθμός μειώθηκε κατακόρυφα σε 17 χώρες του ΟΟΣΑ, μεταξύ αυτών στη Σουηδία, τη Νορβηγία, την Τσεχία, την Πορτογαλία και την Ιταλία.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί πως σε γενικές γραμμές παρέμεινε σταθερό το ποσοστό ανεργίας για τους άνδρες και τις γυναίκες.

Οι προβλέψεις του ΟΟΣΑ για ανάπτυξη είναι ελαφρώς μικρότερες από της κυβέρνησης

ΣΚΑΝΔΑΛΩΔΗΣ Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΟΥΤΙΝ ΑΠΟ ΜΕΓΑΛΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ

Οι επιδόσεις της Ελλάδας χειρότερες κι από αυτές της Ουγγαρίας

 ΤΟΥ ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΗ ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΥΡΤΣΟΥ

Οι κυρώσεις που επιβάλλει η Ε.Ε. σε βάρος της Ρωσίας έχουν τεράστια σημασία για την εξέλιξη του πολέμου. Αν αποδειχθούν αποτελεσματικές, θα περιορίσουν τη χρηματοδότηση του επιθετικού πολέμου που διεξάγει ο Πούτιν στην Ουκρανία. Αν όμως ο Πούτιν καταφέρει και χαλαρώσει την εφαρμογή τους ή τις παρακάμψει, τότε ο πόλεμος θα πάει σε βάθος χρόνου.

Η γενική εκτίμηση

Η γενική εκτίμηση είναι ότι οι κυρώσεις σε βάρος της Ρωσίας που εφαρμόζει κλιμακωτά η Ε.Ε. αποδίδουν και οδηγούν στη μεσομακροπρόθεσμη αποδυνάμωση

της ρωσικής οικονομίας. Είναι χαρακτηριστικό ότι αυτή στρέφεται ολοένα περισσότερο προς την Κίνα, μετατρέποντας την πρώην υπερδύναμη σε οικονομικό συμπλήρωμα της νέας ανερχόμενης

υπερδύναμης.

Επομένως, μπορούμε να πούμε ότι οι εκτιμήσεις των Ευρωπαίων πως θα κατέρρευε η ρωσική οικονομία εξαιτίας των κυρώσεων αποδείχθηκαν εκτός πραγματικότητας. Αυτό όμως δεν καταργεί τη σημασία των κυρώσεων, οι οποίες «ροκανίζουν» τα θεμέλια στα οποία στηρίζεται το καθεστώς Πούτιν.

Για παράδειγμα, η ρωσική αυτοκινητοβιομηχανία δέχθηκε φοβερό πλήγμα με αποτέλεσμα να μειωθεί δραστικά η παραγωγή της. Έτσι υποβαθμίζεται το βιοτικό επίπεδο των Ρώσων και μεγαλώνει σιγά-

“ Ο πόλεμος στην Ουκρανία έχει μέλην και δεν πρέπει να τον παρατείνουμε με πρόσθετη ελληνική χρηματοδότηση του Πούτιν

σιγά η δυσαρέσκεια για τον πόλεμο. Εκατοντάδες χιλιάδες νέοι Ρώσοι –πολλοί από αυτούς καλά εκπαιδευμένοι και με καλή επαγγελματική προοπτική– έφυγαν στο εξωτερικό για να αποφύγουν τη στράτευση. Δεν είναι τυχαίο ότι ο Πριγκόζιν, επικεφαλής της μισθοφορικής Βάγκνερ, προειδοποιεί το Κρεμλίνο ότι μπορεί να υπάρξει έκρηξη λαϊκής δυσαρέσκειας, αν οι γιοι των αξιωματούχων συνεχίσουν να αποφεύγουν με διάφορους τρόπους τη στράτευση, για να μην εκτεθούν στους κινδύνους του πολέμου στην Ουκρανία.

Ο πόλεμος φαίνεται να έχει μπει σε φάση κλιμάκωσης με τους Ρώσους να χρησιμοποιούν όλα τα μέσα, ακόμη και την καταστροφή ενός τεράστιου φράγματος, με αποτέλεσμα να προκληθεί οικολογική καταστροφή, προκειμένου να δημιουργήσουν πρόσθετα εμπόδια στην ουκρανική αντεπίθεση.

Από την πλευρά τους οι Ουκρανοί διαπιστώνουν ότι η πολυουζιτημένη αντεπίθεση περιγράφεται εύκολα, αλλά είναι εξαιρετικά δύσκολο να πραγματοποιηθεί. Οι Ρώσοι είχαν την ευκαιρία να κατασκευάσουν οχυρωματικά έργα που δυσκολεύουν την αντεπίθεση ενώ είναι γνωστό ότι οι επιτιθέμενοι, δηλαδή τα ουκρανικά στρατεύματα, θα έχουν πολλαπλάσιες απώλειες από τους αμυνόμε-

Η ελληνική κοινή γνώμη ιδιαίτερα επιφυλακτική έναντι της ευρωπαϊκής υποστήριξης στην Ουκρανία

νους, σε αυτή την περίπτωση τους Ρώσους που έχουν καταλάβει γύρω στο 20% των εδαφών της Ουκρανίας και δείχνουν αποφασισμένοι να τα κρατήσουν. Επομένως πηγαίνουμε σε μία αναμέτρηση διαρκείας όπου η οικονομική διάσπαση μπορεί να αποδειχθεί καθοριστικές σημασίας.

Η Ε.Ε. έχει επιβάλει κυρώσεις με δέκα συνεχόμενες αποφάσεις και είναι στη φάση που προσπαθεί να βγάλει τα αναγκαία συμπεράσματα από τη μέχρι τώρα εφαρμογή τους, για να τις κάνει αυστηρότερες και αποτελεσματικότερες.

Η πρωτοβουλία της Σουηδίας

Μέχρι την 1η Ιουλίου, την Προεδρία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ασκεί η Σουηδία. Πρόκειται για μία χώρα που μπόρεσε να κρατηθεί εκτός Β' Παγκοσμίου Πολέμου κάνοντας τους αναγκαίους ελιγμούς, μεταξύ των οποίων η ικανοποίηση οικονομικών και στρατιωτικών

αναγκών της ναζιστικής Γερμανίας, την περίοδο 1939-1942, όταν ο Χίτλερ ήταν ακόμα εξαιρετικά ισχυρός. Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο η Σουηδία ακολούθησε με επιτυχία πολιτική ουδετερότητας. Η επίθεση της Ρωσίας εναντίον της Ουκρανίας και η επιβεβαίωση της επεκτατικής στρατηγικής του Πούτιν οδήγησαν τη Σουηδία στην εγκατάλειψη της πολιτικής ουδετερότητας.

Έχει υποβάλει αίτηση για άμεση ένταξη στο NATO και παίρνει αυστηρά μέτρα κατά των Κούρδων της Σουηδίας, προκειμένου να ικανοποιηθεί ο Ερντογάν και να άρει το βέτο του στην ένταξη της χώρας στο NATO. Ο Ερντογάν έχει ήδη ικανοποιήσει το αίτημα της Φινλανδίας και διαπραγματεύεται την ένταξη της Σουηδίας, όπως άλλωστε ο Όρμπαν. Με τον ζήλο του νεοφώτιστου η κυβέρνηση της Σουηδίας θέτει στην Ε.Ε. το ζήτημα της αποτελεσματικής εφαρμογής των κυρώσεων σε βάρος της Ρωσίας.

Τα στοιχεία για το 2022 είναι πράγματι

εντυπωσιακά. Οι διμερείς εμπορικές συναλλαγές της Ε.Ε. των «27» με τη Ρωσία αυξήθηκαν –σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των Σουηδών– κατά 4% σε σχέση με το 2021.

Αυτό σημαίνει ότι το 2022 ο Πούτιν πήρε περισσότερα χρήματα από τους Ευρωπαίους απ' ό,τι το 2021, παρά το γεγονός ότι η Ρωσία εισέβαλε στα τέλη Φεβρουαρίου του 2022 στην Ουκρανία. Αντί λοιπόν να έχουμε μείωση της χρηματοδότησης της ρωσικής οικονομίας από την Ε.Ε. είχαμε, σε ό,τι αφορά τις εμπορικές συναλλαγές, μικρή αύξηση.

Οι επιδόσεις των ευρωπαϊκών χωρών είναι διαφοροποιημένες. Για παράδειγμα, η Σουηδία υπολογίζει ότι μείωσε τις εμπορικές συναλλαγές με τη Ρωσία κατά 80%, ενώ το ρεκόρ στην αύξηση των συναλλαγών εμφανίζονται να έχουν η Ουγγαρία και η Ελλάδα.

Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία επιδείνωσε την ενεργειακή κρίση που ήταν ήδη σε εξέλιξη κι έτοιμη να «φωτιά» οι διεθνείς τιμές του φυσικού αερίου και του πετρελαίου. Οι Ευρωπαίοι, οι οποίοι ακολουθούσαν την πολιτική Μέρκελ της αύξησης της ενεργειακής εξάρτησης από τη Ρωσία, αιφνιδιάστηκαν και για ένα διάστημα χρηματοδοτούσαν απλόχερα τον επιθετικό πόλεμο του Πούτιν.

Στη συνέχεια μείωσαν εντυπωσιακά την εξάρτησή τους από το εισαγόμενο ρωσικό φυσικό αέριο και τα στοιχεία του 2023 δείχνουν μεγάλη πτώση των εμπορικών συναλλαγών Ε.Ε. και Ρωσίας.

Διχασμός Βορρά - Νότου

Τα αποτελέσματα της τελευταίας έρευνας του Ευρωβαρόμετρου δείχνουν ότι δεν υπάρχει ενιαία ευρωπαϊκή κοινή γνώμη σε ό,τι αφορά την αντιμετώπιση της ρωσικής επιθετικότητας. Ιδιαίτερα η Ελλάδα είναι από τις πιο επιφυλακτικές χώρες της Ε.Ε. σε ό,τι αφορά την υποστήριξη της Ουκρανίας.

Στο ερώτημα «Γενικά επιδοκιμάζετε ή αποδοκιμάζετε τη στήριξη της Ε.Ε. προς την Ουκρανία μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία;» το 36% των πολιτών της Ε.Ε. των «27» επιδοκιμάζουν απολύτως, ενώ μόλις το 14% των Ελλήνων επιδοκιμάζουν απολύτως.

Μόλις 7% των Ευρωπαίων αποδοκιμάζουν απολύτως τη στήριξη της Ε.Ε. προς την Ουκρανία, ενώ το ποσοστό των Ελλήνων που αποδοκιμάζουν απολύτως εκτοξεύεται στο 20%. Η Ελλάδα αποτελεί ευρωπαϊκή εξαίρεση, με το ποσοστό αυτών που αποδοκιμάζουν απολύτως τη στήριξη στην Ουκρανία να ξεπερνά το ποσοστό εκείνων που επιδοκιμάζουν απολύ-

τως την ευρωπαϊκή στήριξη στην αμυνόμενη χώρα.

Σύμφωνα με το Ευρωβαρόμετρο, το 40% των πολιτών της Ε.Ε. των «27» επιδοκιμάζουν κάπως τη στήριξη της Ε.Ε. προς την Ουκρανία, με το αντίστοιχο ποσοστό στην Ελλάδα να είναι 37%.

Το 14% των Ευρωπαίων αποδοκιμάζουν κάπως τη στήριξη της Ε.Ε. προς την Ουκρανία, με το σχετικό ποσοστό των Ελλήνων να ανεβαίνει στο 20%.

Επομένως, έχουμε μία δύσκολη ελληνική κοινή γνώμη σε ό,τι αφορά τη στήριξη της Ε.Ε. προς την Ουκρανία. Υπάρχουν περιοχές –όπως η Βόρεια Ελλάδα– όπου τα ποσοστά έλλειψης κατανόησης της ευρωπαϊκής πολιτικής προς την Ουκρανία και εναντίον της Ρωσίας είναι ακόμη υψηλότερα.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η γενική τάση της κοινής γνώμης δεσμεύει σε μεγάλο βαθμό τις κυβερνήσεις των χωρών της Ε.Ε. Από την άλλη, είναι φανερό ότι οι πολιτικές δυνάμεις στην Ελλάδα έχουν υποχρέωση να εκπαιδεύσουν την κοινή γνώμη υπέρ της στήριξης της Ουκρανίας και της αποτελεσματικής αντιμετώπισης της ρωσικής επιθετικότητας. Διαφορετικά θα συμβάλουμε στη συντήρηση μιας κρίσης που μπορεί να τινάζει στον αέρα την οικονομία μας ή και να φέρει την καταστροφή στην Ευρώπη.

Με τη ΝΔ να ισορροπεί μεταξύ ευρωπαϊκών υποχρεώσεων και ψηφοθηρίας, τα κόμματα που κινούνται στα δεξιά της να εμφανίζονται σαν οι Έλληνες φίλοι του Πούτιν κι ένα μεγάλο τμήμα της Αριστεράς να καταγγέλλει συνολικά την πολιτική της Ε.Ε., νομιμοποιώντας έτσι στην αντίληψη της κοινής γνώμης την επιθετικότητα του Πούτιν, έχουμε ένα βουνό να ανέβουμε για να διαμορφώσουμε την κοινή γνώμη στη... σωστή πλευρά της ιστορίας.

Κακή αρχή με τις κυρώσεις

Κυρώσεις άρχισαν να εφαρμόζει η Ε.Ε. σε βάρος της Ρωσίας το 2014, μετά την προσαρτήση της Κριμαίας και τη στρατιωτική ενίσχυση των αυτονομιστών της ανατολικής Ουκρανίας.

Οι κυρώσεις ήταν ένα μήνυμα στον Πούτιν ότι δεν μπορούσε να συνεχίσει απρόσκοπτα τη συνεργασία του με την Ε.Ε. και γενικότερα τη Δύση, στις νέες συνθήκες.

Ήταν σχεδιασμένες όμως περισσότερα για να στείλουν πολιτικό μήνυμα και λιγότερο για να φέρουν οικονομικό αποτέλεσμα.

Είναι χαρακτηριστικό ότι η Μέρκελ, η οποία κινούσε τα νήματα στις Βρυξέλλες εκείνη την εποχή, συνέβαλε στον περι-

Το 50% των πλοίων που μεταφέρουν ρωσικό πετρέλαιο είναι ελληνόκτητα

ορισμό της εξαγωγής αγροτικών προϊόντων και της συνεργασίας μικρομεσαίων ευρωπαϊκών επιχειρήσεων με τη ρωσική οικονομία, ταυτόχρονα όμως εφάρμοσε στρατηγική θεαματικής αύξησης της ενεργειακής συνεργασίας Γερμανίας και Ρωσίας.

Μέσα από τις διάφορες επιτροπές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, είχα την ευκαιρία να παρακολουθήσω την οργανωμένη αντίδραση Πολωνών, Λετονών, Λιθουανών, Εσθονών και άλλων στο επιχείρημα των Ρώσων ότι η κατασκευή του αγωγού φυσικού αερίου Nord Stream 2 ήταν μια καθαρά επιχειρηματική απόφαση χωρίς διεθνοπολιτικές προεκτάσεις.

Η σαθρή επιχειρηματολογία της Μέρκελ αλλά κι ενός μεγάλου τμήματος των Γερμανών Σοσιαλδημοκρατών κατέρρευσε πλήρως με τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία τον Φεβρουάριο του 2022.

Είχε προλάβει όμως να απαξιώσει τις ευ-

ρωπαϊκές κυρώσεις σε βάρος της Ρωσίας σε ένα μεγάλο τμήμα της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης. Οι Έλληνες αγρότες και πολλοί μικρομεσαίοι που έχασαν τη ρωσική αγορά δεν μπορούσαν να καταλάβουν γιατί έπρεπε να υποστούν οικονομική ζημιά στο όνομα της «τιμωρίας» της Ρωσίας, ενώ η Γερμανία αύξανε θεαματικά την πολλαπλάσια οικονομικής σημασίας ενεργειακή συνεργασία μαζί της. Οι απορίες των Ελλήνων παραγωγών και μικρομεσαίων μεγάλωσαν όταν διαπίστωσαν ότι η Τουρκία και η Σερβία, χώρες υποψήφιες προς ένταξη στην Ε.Ε., αρνήθηκαν να εφαρμόσουν κυρώσεις σε βάρος της Ρωσίας. Αυτό σήμαινε στην πράξη ότι το μερίδιο αγοράς που έχασε ο ελληνικός αγροτικός τομέας στη Ρωσία, μπορούσαν να το διεκδικήσουν οι αγρότες της Τουρκίας.

Όλα αυτά βέβαια δεν έχουν οικονομικό και πολιτικό νόημα. Η κακή και επιλεκτική εφαρμογή των ευρωπαϊκών κυρώσεων σε βάρος της Ρωσίας από το 2014

μέχρι το 2022 συνέβαλε στην αρνητική αντίδραση της ελληνικής κοινής γνώμης. Μετά τη μεγάλης κλίμακας ρωσική εισβολή στην Ουκρανία στα τέλη Φεβρουαρίου του 2022, εγκαταλείφθηκε άρον άρον η στρατηγική της Μέρκελ για ενίσχυση της ενεργειακής συνεργασίας με τη Ρωσία και άρχισαν να εφαρμόζονται αρκετά σοβαρές κυρώσεις. Η ζημιά όμως είχε γίνει σε ό,τι αφορά τη διαμόρφωση της ελληνικής κοινής γνώμης, ενώ οι συνεχιζόμενες εξαιρέσεις –Τουρκία και Σερβία εξακολουθούν να μην εφαρμόζουν τις κυρώσεις σε βάρος της Ρωσίας– έκαναν πιο σύνθετη και αντιφατική την πολιτική που εφαρμόζεται.

Απαράδεκτο ρεκόρ

Η αποτελεσματική εφαρμογή των κυρώσεων από την Ελλάδα ήταν μια εξαιρετικά δύσκολη υπόθεση λόγω της αρνητικής, σε ό,τι αφορά το συγκεκριμένο θέμα, διαμόρφωσης της ελληνικής κοινής γνώμης και της μεγάλης εξάρτησής μας από το εισαγόμενο ρωσικό πετρέλαιο και το ρωσικό φυσικό αέριο.

Τα στοιχεία για το 2022 όμως και για τους πρώτους μήνες του 2023 δείχνουν ότι δεν έγινε καμία σοβαρή προσπάθεια, από την πλευρά της κυβέρνησης και μεγάλων επιχειρηματικών ομίλων, για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα.

Έτσι, η Ουγγαρία του Όρμπαν και η Ελλάδα του Μητσοτάκη πήραν αντίστοιχα το χρυσό και το αργυρό μετάλλιο το 2022 στη χρηματοδότηση της πολεμικής προσπάθειας του Πούτιν.

Τα στοιχεία είναι εφιαλτικά, ταυτόχρονα ντροπιαστικά. Το 2021 οι εισαγωγές της Ελλάδας από τη Ρωσία, βασικά πετρέλαιο και φυσικό αέριο, ήταν 4,3 δισ. ευρώ. Οι εξαγωγές μας προς τη Ρωσία μόλις 206 εκατ. ευρώ, εξαιτίας των κυρώσεων της περιόδου 2014-2021 και της μετατόπισης εμπορικών συναλλαγών από την Ελλάδα και σε όφελος της Τουρκίας.

Σύμφωνα με τα επίσημα στατιστικά στοιχεία, το 2022 παρατηρήθηκαν απaráδεκτες εξελίξεις. Οι εισαγωγές μας από τη Ρωσία αυξήθηκαν κατά 117% σε σχέση με το 2021 και έφτασαν τα 9,3 δισ. ευρώ.

Αυτό σημαίνει ότι επιβραβύσαμε τον Πούτιν για την εισβολή του στην Ουκρανία και την κλιμάκωση της ενεργειακής κρίσης, δίνοντάς του 5 δισ. παραπάνω απ' ό,τι το 2021. Σαν να μην έφτανε αυτό, οι ήδη περιορισμένες εξαγωγές μας προς τη Ρωσία μειώθηκαν κατά 24,3% σε μόλις 156,4 εκατ. ευρώ. Στηρίζουμε με περισσότερη χρημα-

Προς το παρόν δεν υπάρχει σοβαρή προσπάθεια απεξάρτησής μας από το ρωσικό φυσικό αέριο και το ρωσικό πετρέλαιο

τοδότηση τον επιθετικό πόλεμο του Πούτιν χωρίς καν να διεκδικούμε αντισταθμιστικά οφέλη, όπως η Τουρκία που επιτυγχάνει μεγάλη αύξηση των εξαγωγών της προς τη Ρωσία.

Ο ρόλος των συμφερόντων

Για να καταλάβουμε τι ακριβώς συμβαίνει, με αποτέλεσμα να εκτίθεται διεθνώς η χώρα μας, πρέπει να αναφερθούμε στον ρόλο μεγάλων συμφερόντων. Σημαντικοί ενεργειακοί όμιλοι έχουν αναπτύξει μακρόχρονη συνεργασία με τη Ρωσία. Είναι άλλωστε γνωστό ότι η ρωσική κλεπτοκρατία φροντίζει τους πελάτες της με ειδικές εκπτώσεις και άλλες παροχές που αυξάνουν τα περιθώρια κέρδους και τις δυνατότητες πλουτισμού μετόχων και στελεχών. Θα έπρεπε όμως να υπήρχε μία στοι-

χειώδης πειθαρχία για να συμβάλει η Ελλάδα στην αντιμετώπιση της ρωσικής επιθετικότητας. Τα στοιχεία δείχνουν ότι το 2022 δεν έγινε καμία σοβαρή προσπάθεια απεξάρτησης από το ρωσικό φυσικό αέριο και το πετρέλαιο, αντίθετα συνεχίστηκε –με την άδεια της κυβέρνησης– αυτό που αποκαλούμε business as usual.

Τα πρώτα στοιχεία για το 2023 δείχνουν ότι συνεχίζεται η απλόχερη χρηματοδότηση του επιθετικού πολέμου του Πούτιν. Τον Ιανουάριο του 2023 οι εισαγωγές μας από τη Ρωσία έμειναν σταθερές –σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2022– στα 498 εκατ. ευρώ, ενώ καταφέραμε να μειώσουμε τις ελάχιστες εξαγωγές μας προς τη Ρωσία, από 16 εκατ. ευρώ τον Ιανουάριο του 2022, σε 9 εκατ. ευρώ τον αντίστοιχο

μήνα του 2023.

Τα στοιχεία δείχνουν ότι η κυβέρνηση εφαρμόζει με αυστηρότητα τις οικονομικές κυρώσεις σε ό,τι αφορά τους αγρότες και τους μικρομεσαίους, αλλά κλείνει το μάτι στα μεγάλα επιχειρηματικά συμφέροντα που επωφελούνται από τις συναλλαγές με τη Ρωσία.

Σε αυτά περιλαμβάνονται και μεγάλες ναυτιλιακές εταιρείες. Η Lloyds List εκτιμά ότι περίπου το 50% των πλοίων που μεταφέρουν ρωσικό πετρέλαιο είναι ελληνόκτητα. Η κυβέρνηση της Ουκρανίας έχει συμπεριλάβει στη μαύρη λίστα όσων σπάνε τις κυρώσεις με τη Ρωσία και χρηματοδοτούν τον επιθετικό πόλεμο πέντε από τα μεγαλύτερα ονόματα του ελληνικού εφοπλισμού.

Λιγότερο σημαντικοί Έλληνες εφοπιστές πρωταγωνιστούν, με το αζημίωτο, στον λεγόμενο σκιώδη στόλο που συμβάλλει με μεταφορτώσεις πετρελαίου στην ανοικτή θάλασσα και μη τήρηση των διεθνών κανονισμών για την ανακοίνωση της πορείας του πλοίου, στην παράκαμψη των κυρώσεων.

Οι ισχυροί Έλληνες εφοπιστές υποστηρίζουν ότι η αυξανόμενη συνεργασία τους με τη Ρωσία είναι απόλυτα νόμιμη, εφόσον μεταφέρουν με τα πλοία τους ρωσικό πετρέλαιο σε τρίτες χώρες το οποίο έχει τιμολογηθεί κάτω από 60 δολάρια το βαρέλι, με βάση τις αποφάσεις της Ε.Ε.

Το επείγουσα της νομιμότητας είναι ισχυρό, δεν καταργεί όμως την πρόσθετη ελληνική συμμετοχή στη χρηματοδότηση του επιθετικού πολέμου του Πούτιν.

Η μεγάλη πτώση των διεθνών τιμών του φυσικού αερίου και του πετρελαίου οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι ελληνικές εισαγωγές από τη Ρωσία θα μειωθούν σημαντικά σε αξία το 2023. Χρειάζεται όμως και μία σοβαρή πολιτική δραστηριότητας από τη Ρωσία μέσω της αξιοποίησης εναλλακτικών προμηθευτών.

Σε ό,τι αφορά τον κανόνα της μεταφοράς ρωσικού πετρελαίου που τιμολογείται κάτω από τα 60 δολάρια το βαρέλι, είναι φανερό ότι πρέπει να γίνει αυστηρότερος για να φέρει μεγαλύτερο οικονομικό αποτέλεσμα. Οι διεθνείς τιμές του πετρελαίου έχουν υποχωρήσει γύρω στα 75-80 δολάρια το βαρέλι και είναι γνωστό ότι η Ρωσία προσφέρει μεγάλες εκπτώσεις σε χώρες όπως η Ινδία και η Κίνα για να διαφοροποιήσει τις εξαγωγικές της αγορές. Επομένως, τα 60 δολάρια το βαρέλι δεν έχουν πλέον σχέση με οικονομικές κυρώσεις, απλά παρουσιάζουν την κατάσταση της διεθνούς αγοράς όπως έχει διαμορφωθεί.

ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ*

ΦΟΡΟΣ ΣΤΑ LOGISTICS ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΑΔΕ ΚΟΝΤΡΑ ΣΤΙΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

Μία μόλις ημέρα μετά τις εκλογές, Δευτέρα 22 Μαΐου και ενώ η χώρα δεν είχε πια κυβέρνηση, η ΑΑΔΕ δημοσίευσε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως τον θάνατο του ονείρου να γίνει η Ελλάδα ένας από τους μεγαλύτερους παγκόσμιους προορισμούς transit (μέσω αυτής να διακινούνται εμπορεύματα μεταξύ χωρών και κυρίως από τρίτες χώρες προς την Ευρώπη).

Τι επιβάλλει η ΑΑΔΕ; ΦΠΑ 24% σε προϊόντα που απλώς περνούν από την Ελλάδα για άλλες χώρες! Τέτοιο καθεστώς δεν υπάρχει σε καμία άλλη ευρωπαϊκή χώρα, ούτε είναι οδηγία της Ε.Ε. Έτσι το υπέρρογο κόστος που θα προκύψει αν κάποιος προτιμούν την Ελλάδα θα είναι δεκάδες εκατομμύρια ευρώ, οπότε ανα-

γκαστικά θα αναζητήσουν άλλα λιμάνια για την εξυπηρέτησή τους.

Με αυτή την ακατανόπη και άδικη φορολογική επιδρομή η ΑΑΔΕ ενταφιάζει τις φιλοδοξίες της κυβέρνησης να ενισχύσει το ΑΕΠ της χώρας που θέλει να έχει γίνει ένας μεγάλος μεταφορικός κόμβος. Παράλληλα θα καταστραφούν εξελισσόμενοι κλάδοι όπως οι εταιρείες logistics. Θα πληγεί επίσης καίρια ο μεταφορικός κλάδος, ενώ θα δουν τεράστια μείωση εσόδων και τα εμπορικά λιμάνια.

Υπολογίζεται ότι αν επιβληθούν αυτοί οι ακατανόητοι φόροι θα φύγει το 90% της κίνησης. Έτσι υπονομεύεται ευθέως και η προσπάθεια πολλών κλάδων των Μεταφορών να αναδείξουν την Ελλάδα ως διαμετακομιστικό μεταφορικό κέντρο. Ένας δυναμικός κλάδος δεν θα είναι πια ανταγωνιστι-

κός και θα μπει σε βαθιά συρρίκνωση. Να σημειωθεί ότι αυτή η ακατανόπη απόφαση έρχεται σε μια εποχή που η Ελλάδα βελτιώνει ραγδαία την θέση της στα logistics και θεωρείται παγκοσμίως ανερχόμενη δύναμη σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα.

Μάλιστα, η εκτίμηση ότι η χώρα μας θα διαπρέψει ως κομβικό σημείο μεταφορών έχει δημιουργήσει μια αλυσίδα παράπλευρων επενδύσεων όπως εξαγορές επιχειρήσεων, ενίσχυση της αγοράς ακινήτων, ενώ ο Πειραιάς είναι σήμερα το πρώτο λιμάνι της Ευρώπης για πλοία από την Άπω Ανατολή.

Ο κλάδος των logistics υπολογίζεται ότι μπορεί να προσφέρει έως και το 13% του ΑΕΠ της χώρας. Με ποια λογική η ΑΑΔΕ, εντελώς κόντρα στην φιλοσοφία της κυβέρνησης που ευαγγελίζεται το «όχι νέους φόρους» για

να ενισχυθεί η ανάπτυξη, προχώρησε σε αυτή την επικίνδυνη απόφαση;

Οι σχετικές αποφάσεις της ΑΑΔΕ είναι: «Τροποποίηση της αριθμ. Π.Ο.Λ.1006/09-01-2015 απόφασης της Γενικής Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών: «Θέση εμπορευμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία με απαλλαγή από Φ.Π.Α. και άμεση αποστολή σε άλλο Κράτος Μέλος της Ε.Ε.» (Β' 120)» και «Τροποποίηση της αριθμ. Π.Ο.Λ.1184/27-09-2018 απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε «Διαδικασία απαλλαγής φόρου προστιθεμένης αξίας κατά: α. τη θέση εμπορευμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία με ταυτόχρονη υπαγωγή σε καθεστώς τελωνειακής αποθήκευσης, β. την υπαγωγή εγχώριων εμπορευμάτων σε καθεστώς τελωνειακής αποθήκευσης» (Β' 4512)».

Διακοπή καπνίσματος: Ποια τα οφέλη στην υγεία μας

APHS ΖΕΥΓΑΣ

Στις 31 Μαΐου κάθε χρόνο, γιορτάζεται η Παγκόσμια Ημέρα κατά του Καπνίσματος (World No Tobacco Day), μια πρωτοβουλία του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας που καθιερώθηκε το 1987 για να αυξήσει την ευαισθητοποίηση του κόσμου για τους κινδύνους του καπνού και τις αποτρέψιμες ασθένειες που δημιουργεί.

Όπως σημειώνεται σε άρθρο που υπογράφει ο Κωνσταντίνος Τσοβόλας, PhD, Καρδιολόγος, με εξειδίκευση στις κληρονομικές μυοκαρδιοπάθειες στο HEART Hospital του Πανεπιστημίου UCL στη Μ. Βρετανία, η ημέρα αυτή είναι μια καλή αφορμή για ενημέρωση του κοινού σχετικά με τους κινδύνους που ενέχει ο καπνός.

Θα πρέπει να τονίσουμε βέβαια πως δεν θα πρέπει να λαμβάνουμε σοβαρά υπόψη τις επιπτώσεις της υγείας μας μόνο όταν βλέπουμε τις καμπάνιες για τη διακοπή καπνίσματος αλλά θα πρέπει να έχουμε γενικότερα γνώση για τις επισημάνσεις και τις δραστηριότητες του ΠΟΥ και των κυβερνήσεων που στοχεύουν στο να αντιμετωπίσουν την επιδημία του καπνού. Αυτό που σημειώνουν είναι πως όλοι οι άνθρωποι έχουμε το δικαίωμά να διεκδικήσουμε έναν πιο υγιεινό τρόπο ζωής, αλλά και να προστατέψουμε τις επόμενες γενιές.

Σύμφωνα με το Βρετανικό Ίδρυμα Καρδιολογίας, το 19% των θανάτων εξαιτίας καρδιοπαθειών σχετίζεται με το κάπνισμα. Η απαγόρευση του καπνίσματος σε δημόσιους χώρους βοήθησε πολλούς ανθρώπους να σταματήσουν.

Το κάπνισμα «αφαιρεί» το οξυγόνο από το αίμα, «διεγείρει» την καρδιά και κάνει ορισμένα συστατικά του αίματος πιο εύκολο να δημιουργήσουν θρόμβους. Αυτό οδηγεί σε υψηλή αρτηριακή πίεση και καρδιοπάθειες, πνευμονοπάθειες, εγκεφαλικό επεισόδιο ή/και πρόωρο θάνατο.

Ο καπνός του τσιγάρου παράγει μονοξειδίο του άνθρακα, ένα δηλητηριώδες αέριο που μειώνει την ικανότητα του αίματος να μεταφέρει οξυγόνο στο σώμα, επιβαρύνοντας την καρδιά και καθιστώντας δυσκολότερη την αναπνοή.

Το παθητικό κάπνισμα – η εισπνοή καπνού από άλλους που καπνίζουν – επίσης επηρεάζει τόσο τους ενήλικες, όσο και τα παιδιά, αυξάνοντας τον κίνδυνο καρδιακής και πνευμονικής νόσου, εγκεφαλικού επεισοδίου ή/και πρόωρου θανάτου.

Οι χημικές ουσίες του καπνού μεταφέρονται από τους πνεύμονες σε ζωτικά όργανα, όπως τα μάτια, το στόμα, τη μύτη, το λαιμό, το δέρμα, τον στομάχο, τον εγκέφαλο, τα δόντια και το νευρικό σύστημα. Ως συνέπεια αυξάνεται ο κίνδυνος για καρδιακή προσβολή, καρκίνο, εγκεφαλικό επεισόδιο, οδοντιατρικά προβλήματα και πεπτικά έλκη.

Αν είστε καπνιστής και σταματήσετε, να γνωρίζετε ότι τα οφέλη περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

1) Μέσα σε περίπου 2 ώρες από τη διακοπή δεν υπάρχει πια νικοτίνη στο αίμα. Ωστόσο, μπορεί να περάσουν ως και δύο μέρες ώστε υποπροϊόντα της νικοτίνης να αφήσουν το σώμα σας.

2) Μέσα σε 8 ώρες το επίπεδο του οξυγόνου στο αίμα αυξάνεται στα φυσιολογικά και ο καρδιακός ρυθμός επιβραδύνεται. Η αρτηριακή πίεση μειώνεται ελαφρώς, αλλά μπορεί να πάρει από 3-30 ημέρες για να επιστρέψει στο κανονικό επίπεδο.

3) Σε 12-24 ώρες το μονοξειδίο του άνθρακα αποβάλλεται από το σώμα. Η αποτελεσματικότητα των πνευμόνων αρχίζει να βελτιώνεται. Θα έχετε λιγότερη δυσκολία στην αναπνοή κατά την άσκηση και η αντοχή θα βελτιωθεί.

Η διακοπή του καπνίσματος δεν είναι εύκολη υπόθεση. Η νικοτίνη είναι εθιστική και συμπεριλαμβάνεται στις «εξαρτησιογόνες ουσίες», όπως το αλκοόλ και τα ναρκωτικά.

Σύμφωνα επίσης με την κα Παρασκευή Κατσαούνη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πνευμονολογίας, Ιατρική Σχολή Ε.Κ.Π.Α, Υπεύθυνη Μονάδας Πνευμονολογίας και Αναπνευστικής Ανεπάρκειας Α'ΚΕΘ Γ.Ν.Α. «Ο Ευαγγελισμός», Μέλος του Δ.Σ. και Συντονίστρια της Ομάδας Εργασίας Διακοπής Καπνίσματος & Προαγωγής Υγείας της Ελληνικής Πνευμονολογικής Εταιρείας: «Η κατανάλωση καπνού είναι η πρώτη αιτία

2 ώρες μετά τη διακοπή του καπνίσματος δεν υπάρχει πια νικοτίνη στο αίμα

καρκίνου που μπορεί να προληφθεί, με το 27% των καρκίνων να αποδίδονται στο κάπνισμα και 16 τύποι καρκίνων να σχετίζονται με το κάπνισμα, με κορυφαίο τον καρκίνο του πνεύμονα, αλλά και άλλους καρκίνους (ουροδόχου κύστεως, παγκρέατος, ωοθηκών)».

Αναφέρει ακόμη ότι στα ιατρεία διακοπής του καπνίσματος, οι καπνιστές διακόπτουν σε ποσοστό 35-65% την κακή αυτή συνήθεια, χρησιμοποιώντας συνδυαστική θεραπεία υποκατάστασης της νικοτίνης και βουπροπιόνη μαζί με συμπεριφορική θεραπεία. Αξίζει να σημειώσουμε ότι, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό μετρητή του 2020, το 42% των Ελλήνων κάνει χρήση καπνικών προϊόντων και το 17% είναι πρώην καπνιστές, ποσοστά πολύ υψηλότερα από αυτά των Ευρωπαίων, που είναι 22% και 27% αντίστοιχα. Ιδιαίτερα δημοφιλής φαίνεται να είναι και τα νεότερα καπνικά προϊόντα, ηλεκτρονικό και θερμαινόμενο τσιγάρο, σύμφωνα με την ίδια πηγή. Ποσοστό 17% και 9% δηλώνουν ότι τα έχουν δοκιμάσει, αριθμοί που πιθανότατα να έχουν αυξηθεί τα τελευταία 3 έτη.

ΕΛΑ ΜΑΖΙ ΜΑΣ

ΣΤΗΝ

ΠΡΩΤΗ ΓΡΑΜΜΗ

Δέξου την πρόκληση **Κάνε μια δωρεά σήμερα**

Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα στηριζόμαστε αποκλειστικά σε ιδιωτικές δωρεές και δε λαμβάνουμε κρατικές χρηματοδοτήσεις.

Μόνο μαζί μπορούμε να συνεχίσουμε να παρεμβαίνουμε άμεσα σε κάθε μεγάλη κρίση. Μόνο μαζί μπορούμε να παραμείνουμε στην πρώτη γραμμή.

Σε ευχαριστούμε

msf.gr/dorea
210 5 200 500

MEDECINS SANS FRONTIERES
ΓΙΑΤΡΟΙ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ

Κάθε εβδομάδα η Free Sunday, σε συνεργασία με το εξειδικευμένο πάνω στο σποίχημα site www.betarades.gr, σας ενημερώνει διεξοδικά με μοναδικό στόχο το... ταμείο.

Betarades.gr

ΕΓΚΥΡΕΣ
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΣΤΟΙΧΗΜΑ
ΑΠΟ ΤΟ BETARADES.GR

Ποντάρισμα
σε φαβορί & γκολ
με αξία

Σερί Tips

* **Αμέρικα Μινέιρο - Ατλ. Παραναένσε (11/06, 17:00):** 10η Αγωνιστική στη Serie A Βραζιλίας, η Αμέρικα Μινέιρο έχει κερδίσει και τα δύο τελευταία παιχνίδια της στο πρωτάθλημα χωρίς να δεχτεί γκολ, ενώ στην έδρα της έχει τέσσερις νίκες στα πέντε τελευταία ματς. Δυσκολεύεται εκτός έδρας η Ατλ. Παραναένσε, ηττήθηκε στα τρία πιο πρόσφατα εκτός έδρας ματς. Έχει τον πρώτο λόγο εντός η Αμέρικα Μινέιρο, ο άσος προσφέρεται στο 2.60.

* **Κόνγκσβινγκερ - Ρανχάιμ (11/06, 16:00):** 12η αγωνιστική στη Β' Νορβηγίας, η Κόνγκσβινγκερ βρίσκεται σε τρομερή φόρμα, επικράτησε με 2-1 εκτός έδρας της Ασάνε την προηγούμενη αγωνιστική, πανηγυρίζοντας την τέταρτη διαδοχική της νίκη. Βρίσκεται στην κορυφή και υποδέχεται την 3η Ρανχάιμ, που έρχεται από μεσοβδόμαδη ήττα στο Κύπελλο. Οι γηπεδούχοι έχουν το μομέντουμ και εντός έδρας είναι αρκετά δυνατοί, ο άσος έχει απόδοση 1.95.

* **Σκένιτ - ΚΦΜ Όσλο (11/06, 16:00):** Μένουμε στη Β' Νορβηγίας και πάμε στο παιχνίδι Σκένιτ - ΚΦΜ. Πέντε νίκες στα έξι τελευταία παιχνίδια τους πανηγύρισαν οι φιλοξενούμενοι, που βρίσκονται στην 7η θέση της κατάταξης. Δεν έχει καταφέρει να βρει ρυθμό η Σκένιτ, βρίσκεται στην προτελευταία θέση, με πολλά σκαμπανεβάσματα στην απόδοση της. Σε εξαιρετική φόρμα η ΚΦΜ, με το «διπλό» να προσφέρεται σε τιμή 2.55.

Goal Tips

* **ΑΐΚ Στοκχόλμης - Έλφσμποργκ (11/06, 16:00):** Στην πρώτη κατηγορία της Σουηδίας, με την ΑΐΚ να αναζητά αντίδραση μετά τα συνεχόμενα αρνητικά αποτελέσματα. Χωρίς νίκη στα οκτώ τελευταία ματς, το G/G επιβεβαιώθηκε στα 4/5 πιο πρόσφατα. Ασταμάτητη η Έλφσμποργκ βρίσκεται στη 2η θέση, παραμένοντας αήττητη στα δέκα τελευταία ματς, ενώ το Over 2.5 σημειώθηκε στα 4/6 πιο πρόσφατα. Δύο ομάδες που παίζουν ανοιχτά, το Over 2.5 πληρώνει στο 1.83, ενώ το G/G στο 1.65.

* **Σίριους - Γκέτεμποργκ (11/06, 16:00):** Στην ίδια κατηγορία για το παιχνίδι Σίριους - Γκέτεμποργκ. Από δύο διαδοχικές νίκες έρχονται οι γηπεδούχοι, είναι ομάδα που παίζει ανοιχτά, το Over 2.5 σημειώθηκε στα 5/6 πιο πρόσφατα παιχνίδια της. Αντίδραση αναζητά η Γκέτεμποργκ, ηττήθηκε στα δύο τελευταία παιχνίδια της, βρίσκεται στις τελευταίες θέσεις, αντιμετωπίζοντας σοβαρά αμυντικά προβλήματα. Δύσκολο δεν θα έχει γκολ το μεταξύ τους ματς, το Over 2.5 έχει απόδοση 1.87, ενώ το Goal/Goal βρίσκεται στο 1.70.

* **Μπράγκε - Λαντακρόνα (11/06, 14:00):** Στη Superettan τώρα όπου η Μπράγκε αναζητά αντίδραση, θέλει να αξιοποιήσει σήμερα ιδανικά την έδρα της, κόντρα στη Λαντακρόνα που παραμένει αήττητη στα 6/7 τελευταία παιχνίδια της. Επιφρεπείς στο αμυντικό λάθος οι γηπεδούχοι, το G/G σημειώθηκε στα 4/5 τελευταία ματς, ενώ το αμφίσκορο επιβεβαιώθηκε στα 3/4 πιο πρόσφατα παιχνίδια της Λαντακρόνα. Η απόδοση του G/G στο μεταξύ τους παιχνίδι βρίσκεται στο 1.65, ενώ το Over 2.5 πληρώνει στο 1.82.

Head 2 Head

* **Μπελενένσες - Βίλαβερντένσε (11/06, 19:00):** Πλεί οφ ανόδου υποβιβασμού στην Πορτογαλία, οι δύο ομάδες αναδείχθηκαν ισόπαλες 1-1 στο πρώτο μεταξύ τους ματς. Οι γηπεδούχοι αγωνίζονται σε μια κατηγορία πάνω, θέλουν να αποφύγουν τον υποβιβασμό, τη στιγμή που δεν έχουν πηχθεί ποτέ από τη Βίλαβερντένσε. Ο άσος της Μπελενένσες πληρώνει στο 1.98.

* **Τζουργκάρντεν - Νόρκεπινγκ (11/06, 18:30):** Τα τρία από τα τέσσερα τελευταία παιχνίδια της έχει κερδίσει η Τζουργκάρντεν, τη στιγμή που εντός έδρας έχει κάνει το 6Χ6 στο πρωτάθλημα. Από τρεις διαδοχικές ήττες έρχεται η Νόρκεπινγκ, οι γηπεδούχοι έχουν τον πρώτο λόγο και ενώ παραμένουν αήττητοι στα τέσσερα τελευταία μεταξύ τους ματς. Το Τζουργκάρντεν -1 (Ασιατικό) προσφέρεται στο 1.85.

* **Χάκεν - Μιάλμπι (11/06, 18:30):** Στην 3η θέση της βαθμολογίας η Χάκεν έχει κερδίσει και τα δύο τελευταία παιχνίδια της, ενώ εντός έδρας έχει κάνει το 4Χ4. Νίκη έπειτα από τρεις σερί ήττες πανηγύρισε η Μιάλμπι που βρίσκεται στην 9η θέση, δεν έχει καταφέρει να βρει ρυθμό, τη στιγμή που δεν πείθει με την εικόνα της και εκτός έδρας. Οι γηπεδούχοι έχουν το προβάδισμα και ενώ παραμένουν αήττητοι στα έξι τελευταία μεταξύ τους ματς. Χαμηλά ο άσος, σε συνδυασμό με το Over 2.5 φτάνει στο 1.98.

Tο Betarades.gr και η Free Sunday και αυτή την Κυριακή επιστρέφουν με τα προγνωστικά από το ποδοσφαιρικό πρόγραμμα της Ευρώπης. Πλούσιο είναι το μενού και αυτή τη φορά, με τις προτάσεις μας να έρχονται από πρωταθλήματα της Ευρώπης, όπως της Πορτογαλίας, της Νορβηγίας, της Φινλανδίας, της Σουηδίας, ενώ επιλογή έχουμε και από το Κύπελλο Τουρκίας. Ας δούμε, λοιπόν, πού ποντάρουμε!

Από τον τελικό του Κυπέλλου Τουρκίας ξεκινάμε τις προτάσεις μας, με τη Φενερμπαχτσέ να αντιμετωπίζει την Μπασακσεχίρ. Στη δεύτερη θέση της Super Lig Τουρκίας και στο -8 από την κορυφή και τη Γαλατασαράι τερμάτισε η Φενερμπαχτσέ, που θέλει να κλείσει τη σεζόν με έναν τίτλο. Παραμένει αήττητη στα 13/14 τελευταία παιχνίδια της για όλες τις διοργανώσεις, βρίσκεται σε καλή αγωνιστική κατάσταση και αντιμετωπίζει την Μπασακσεχίρ, την οποία έχει κερδίσει δύο φορές κατά τη διάρκεια της φετινής σεζόν. Από την πλευρά της η Μπασακσεχίρ τερμάτισε στην 5η θέση του πρωταθλήματος, επικράτησε με 3-1 της Τραμπζονσπόρ στο τελευταίο ματς της σεζόν, ήταν η τρίτη σερί νίκη της και έρχεται με ανεβασμένη ψυχολογία στον σημερινό τελικό. Ωστόσο, η Φενερμπαχτσέ

έχει παρουσιάσει φέτος συνολικά καλύτερο πρόσωπο και επιβεβαίωσε στα μεταξύ τους παιχνίδια ότι είναι ποιοτικότερο σύνολο. Θα στηρίξουμε τα «κίτρινα καναρίνια», επιλογή μας το 1 & Over 1.5 σε απόδοση 2.05.

Με κάλυψη η Έργκριντε

Από το Κύπελλο Τουρκίας στη Β' Σουηδίας και την αναμέτρηση Έστερουντ - Έργκριντε για τη 12η αγωνιστική. Από το κακό στο χειρότερο οι γηπεδούχοι, γνώρισαν ακόμη μία ήττα την προηγούμενη αγωνιστική, αυτή τη φορά εντός έδρας με 2-1 από τη Βαστέρας. Τρίτη σερί ήττα και τέταρτη στα πέντε τελευταία παιχνίδια, αγνοεί τη νίκη στα έξι τελευταία ματς και βρίσκεται στην 11η θέση της κατάταξης. Από την πλευρά της η Έργκριντε προσγειώθηκε στην πραγματικότητα την προηγούμενη αγωνιστική, καθώς ηττήθηκε με 1-0 από τη Λαντοκρόνα εντός έδρας. Είχαν προηγηθεί τρεις διαδοχικές νίκες, έβαλε τέλος στο αήττητο σερί πέντε αναμετρήσεων που έτρεχε στο πρωτάθλημα. Βρίσκεται στην 9η θέση της κατάταξης, μετά το κακό ξεκίνημα στο πρωτάθλημα έχει ανεβάσει στροφές και βρίσκεται σε καλύτερο μομέντουμ από τη σημερινή της αντίπαλο. Οι γηπεδούχοι δεν εμπνέουν εμπιστοσύνη, η Έργκριντε με σοβαρή εμφάνιση μπορεί να διεκδικήσει το θετικό αποτέλεσμα και θα κρατήσουμε

το 2(DNB) σε απόδοση 2.05.

Καλοπληρωμένο Over από Φινλανδία

Από τη Σουηδία περνάμε στη Veikkausliiga Φινλανδίας για την αναμέτρηση Ούλου - Ίντερ Τούρκου για την 11η αγωνιστική του πρωταθλήματος. Με άδεια χέρια έφυγε από την έδρα της Κουόπιο την προηγούμενη αγωνιστική η Ούλου, που ηττήθηκε με 1-0. Είχαν προηγηθεί δύο διαδοχικές νίκες στο πρωτάθλημα κόντρα σε Μάριεχαμν (3-2) και Λάχτι (1-2), με 17 βαθμούς βρίσκεται στην 4η θέση της κατάταξης. Μια ομάδα που συνηθίζει να παίζει ανοικτά, σκοράρει και δέχεται γκολ, το G/G & Over 2.5 επιβεβαιώθηκε στα 4/5 πιο πρόσφατα παιχνίδια της στο πρωτάθλημα. Σε τρομερή φόρμα η Ίντερ Τούρκου που πανηγύρισε ακόμη μια νίκη την προηγούμενη αγωνιστική,

κόντρα στην Κότκα με 2-1. Ήταν η τέταρτη διαδοχική νίκη σε όλες τις διοργανώσεις, συμπλήρωσε έξι παιχνίδια αήττητη. Έχει βρει ρυθμό μετά το απογοητευτικό της ξεκίνημα, βρίσκεται στην 7η θέση της βαθμολογίας. Δύο ομάδες που σκοράρουν και δέχονται γκολ, το Over 2.5 επιβεβαιώθηκε στα 8/10 τελευταία ματς της Ίντερ Τούρκου, περιμένουμε ότι το μεταξύ τους ματς θα έχει πολλά γκολ και θα κρατήσουμε το Over 2.5 σε απόδοση 2.05.

Τα τρία προαναφερόμενα παιχνίδια αποτελούν τις βασικές μας προτάσεις, έχουμε, όμως ξεχωρίσει ακόμα δύο αναμετρήσεις. Την Στρομογκόντσετ υποδέχεται η Βαλερένγκα για τη 10η αγωνιστική της Eliteserien. Δύο ομάδες με πολλά αμυντικά θέματα, το G/G & Over 2.5 επιβεβαιώθηκε στα 3/4 πιο πρόσφατα ματς των γηπεδούχων, ενώ το G/G σημειώθηκε στις τέσσερις τελευταίες αναμετρήσεις της Στρομογκόντσετ. Βλέπουμε παιχνίδι με πολλά γκολ και υψηλό σκορ, θα κρατήσουμε το Over 3 (Ασιατικό) σε απόδοση 1.95. Στην Πορτογαλία τώρα για τα πλέι οφ ανόδου / υποβιβασμού, με τη Μαρίτιμο να υποδέχεται την Εστρέλα στο δεύτερο μεταξύ τους ματς. Σε κακό μομέντουμ οι γηπεδούχοι γνώρισαν την ήττα με 2-1 στο πρώτο ματς, ήταν η πέμπτη ήττα στα επτά τελευταία παιχνίδια της. Έρχεται χωρίς περιθώρια λάθους, θα ψάξει από νωρίς το γκολ, κόντρα σε μια Εστρέλα που έρχεται με ανεβασμένη ψυχολογία, ενώ το G/G & Over 2.5 επιβεβαιώθηκε στα 5/6 τελευταία ματς. Περιμένουμε παιχνίδι με γκολ εκατέρωθεν, επιλογή μας το Goal/Goal σε απόδοση 1.92.

Αυτές ήταν οι προτάσεις του Betarades.gr για μία ακόμη εβδομάδα. Εσείς μην ξεχνάτε ότι, στο κορυφαίο ενημερωτικό site για το στοίχημα, μπορείτε να βρίσκετε επιλογές για live betting σε όλη τη διάρκεια του Σαββατοκύριακου, αλλά και τις υπόλοιπες ημέρες, όταν υπάρχει έντονη στοιχηματική δράση. Καλή τύχη σε ό,τι και αν επιλέξετε!

16:00	Έστερουντ - Έργκριντε	2 DNB	2.05
16:00	Ούλου - Ίντερ Τούρκου	Over 2.5	2.05
18:00	Βαλερένγκα - Στρομογκόντσετ	Over 3	1.95
18:30	Μαρίτιμο - Εστρέλα Αμαδόρα	Goal/Goal	1.92
20:45	Φενερμπαχτσέ - Μπασακσεχίρ	1 & Over 1.5	2.05

ΠΙΝΑΚΑΣ
ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ

Ο ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ & ΟΙ HOTEL ALASKA ΖΩΝΤΑΝΑ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΟΠΟΛΗ

Ο Παύλος Παυλίδης παρέα με τους Hotel Alaska περιοδεύουν και βγαίνουν στον δρόμο το καλοκαίρι του 2023, έχοντας προγραμματισμένες εμφανίσεις σε αρκετά και αγαπημένα μέρη σε όλη την Ελλάδα. Στις 14 Ιουνίου θα βρεθούν στη σκηνή της Τεχνόπολης Δήμου Αθηναίων για να μας παρουσιάσουν ένα δυναμικό πρόγραμμα, ένα best of της δισκογραφίας του Παύλου, από την αξέχαστη εποχή των Ξύλινων Σπαθιών έως και τον τελευταίο του δίσκο «Το Μαύρο Κουτί» που κυκλοφόρησε στις αρχές του Δεκεμβρίου 2021 από τη United We Fly.

ΤΟ ΕΛΑΙΩΝΑΣ FESTIVAL ΕΠΙΣΤΡΕΦΕΙ ΓΙΑ 9Η ΧΡΟΝΙΑ

Φέτος, με όχημα το «Μένος», τις αιτίες που το γεννούν, τη σημασία του, αλλά και τις επιπτώσεις του για τον άνθρωπο, και αντλώντας υλικό από την «Ιλιάδα» του Ομήρου διοργανώνεται ένα διήμερο αφιέρωμα όπου ηθοποιοί και μουσικοί καλούνται να δουλέψουν πάνω σε επιλεγμένες ραψωδίες: Γεράσιμος Γεννατάς, Μαρία Φλωρίδου, Agile Experiments, Jan Van Angelopoulos, Φώτης Σιώτας, Έλενα Μαυρίδου, Γιώργος Μαυρίδης, MOB trio. Στις 10 και 11 Ιουνίου, με ελεύθερη είσοδο, στο Θέατρο ΕΛΕΡ (Φρυνίχου 10 Πλάκα). Έκδοση ηλεκτρονικού δελτίου δωρεάν εισόδου αποκλειστικά στο <http://www.elaiouasfestival.com/ticketing>.

Η ΜΑΡΙΖΑ ΡΙΖΟΥ ΣΤΟ ΒΕΑΚΕΙΟ

Με τον ενθουσιασμό της κυκλοφορίας του τέταρτου προσωπικού της άλμπουμ «Το Χωριό», η Μαρίζα Ρίζου στο πλαίσιο της καλοκαιρινής της περιοδείας σε Ελλάδα και Κύπρο, έρχεται τη Δευτέρα 12 Ιουνίου στο Βεάκειο θέατρο Πειραιά.

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΑΘΗΝΩΝ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ: ΣΤΑΘΗΣ ΛΙΒΑΘΙΝΟΣ

Με την πολυαναμενόμενη παράσταση «Καζανόβα/Δον Ζουάν - Ερωτική περιπλάνηση», που παρουσιάζεται στην Πειραιώς 260 (14 έως 18 Ιουνίου), ο Στάθης Λιβαθινός επιστρέφει φέτος στο Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου, έχοντας στο πλευρό του τη σταθερή ομάδα των ηθοποιών και συνεργατών του.

Δέκα χρόνια μετά την «Ιλιάδα», από τις κορυφαίες θεατρικές στιγμές του Φεστιβάλ, ο Στάθης Λιβαθινός θα αναμετρηθεί με δυο κλασικά λογοτεχνικά έργα, που περιστρέφονται γύρω από τη μυθική μορφή του Δον Ζουάν και την ιστορική προσωπικότητα του Καζανόβα. Πρόκειται για τον «Δον Ζουάν» του Λόρδου Μπάιρον και το «Τέλος του Καζανόβα» της Μαρίνα Τοβετάγεβα.

Πασχαλία Τραυλού: «Το πρωτογενές υλικό του βιβλίου μου είναι ο θυμός μου»

ΣΤΗΝ ΝΤΕΠΥ ΚΟΥΡΕΛΛΟΥ

και πως αποτελούν νοσηρές επιλογές, ενώ η πλειοψηφία επιθυμεί την έμφυλη ισότητα και τον αλληλοσεβασμό. Εξάλλου οι δράσεις που σχεδιάζονται και υλοποιούνται προς αυτή την κατεύθυνση και το γεγονός ότι οι γυναίκες άρχισαν επιτέλους να αντιδρούν και να μιλούν ενισχύουν αυτή μου την αισιοδοξία. Ωστόσο, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι υπάρχουν και οι γυναίκες της Αφρικής και της Ασίας, που απέχουν πολύ απ' ό,τι ονομάζουμε ελευθερία και ισότητα των φύλων. Ειλικρινά εύχομαι να μην αντιμετωπίσει ποτέ

ζει και να κουνάει το δάχτυλο. Ο αναγνώστης θα αποφασίσει μόνος του για τη θέση που θα λάβει σ' αυτή την υπόθεση.

Γιατί βάλατε την ιστορία σας να διαδραματίζεται στη δεκαετία του '60; Βρίσκετε πως ακόμα κουβαλάμε «μοτίβα» εκείνης της δεκαετίας;

Ορόσημο για μένα ήταν το διάστημα πριν από το 1986, όταν νομιμοποιήθηκαν οι αμβλώσεις. Η ιστορία μου ξεκινά τη δεκαετία του '60, αλλά επεκτείνεται ως τις μέρες μας, ώστε οι αναγνώστες να παρακολουθήσουν όλη την αγωνία και τις εξελίξεις γύρω απ' αυτό το ζήτημα, φυσικά μέσα από την ιστορία και τις δράσεις της ηρωίδας μου. Η δεκαετία βέβαια του '60 ήταν μια περίοδος με υψηλότερο επίπεδο σκοταδισμού και νοσηρότητας, ειδικά στην ελληνική επαρχία, καθώς ακόμη τα ποσοστά γυναικείου αναλαβητισμού βρίσκονταν στα ύψη και ως εκ τούτου η υποταγή της γυναίκας στο πατριαρχικό μοντέλο και στα στερεότυπα αποτελούσαν την κανονικότητα της εποχής. Ήθελα επομένως να ανασυστήσω την ατμόσφαιρα και να προσεγγίσω την πινακοθήκη των ηρώων μου με μια ματιά «καζαντζακική».

Ένας από τους ήρωές σας είναι παπάς και αντιπροσωπεύει την οπισθοδρομικότητα, την αυστηρότητα και την υποκρισία. Υπάρχει κάποιος συμβολισμός σε αυτή την επιλογή των χαρακτηριστικών του ήρωά σας;

Σαφώς στο βιβλίο υπάρχει ο παπα-Δρόσος, που έχει τα χαρακτηριστικά που περιγράφετε, υπάρχει όμως και ο ενάρετος, καλοκάγαθος παπα-Ζαφείρης, το alter ego του. Για μένα είναι απλώς ήρωες που τυχαίνει να φοράνε ράσα. Τοποθετημένοι στη σκακιέρα της ιστορίας μου, εξυπηρετούν την πλοκή και το μήνυμα. Στην ουσία δεν υπάρχει συμβολισμός. Υπάρχει μέσα απ' αυτούς η άποψή μου ότι το λειτουργήμα από μόνο του δεν σημαίνει τίποτα για το ποιον του ανθρώπου που το υπηρετεί. Ο εσώτερος εαυτός, οι αντιλήψεις, το γνωστικό και ψυχολογικό υπόβαθρο του καθενός, η γαλούχηση και οι καταβολές είναι αυτά που καθορίζουν την ποιότητα και τον χαρακτήρα μας.

Η καταξιωμένη συγγραφέας Πασχαλία Τραυλού επιστρέφει με ένα δυνατό μυθιστόρημα που τολμά να μιλήσει μέσα από τις ιστορίες των ηρωίδων της για την αμφισβήτηση του δικαιώματος των γυναικών στην αυτοδιάθεση του σώματος.

Μιλήστε μας για το βιβλίο. Πώς γεννήθηκε η ιδέα;

Όταν, πρόσφατα, το Ανώτατο Δικαστήριο των ΗΠΑ εξέδωσε απόφαση απαγόρευσης των αμβλώσεων, θεώρησα ότι η λογοτεχνία όφειλε να δράσει ως μέσο κατά του σκοταδισμού που αφήνει «σημάδια» στα επικίνδυνα μονοπάτια της ανθρώπινης σκέψης, για να αποφύγουν οι τωρινοί και οι επόμενοι την παλινδρόμηση σε παθογενείς καταστάσεις και επιλογές. Έγραψα, μάλιστα, τότε, ένα άρθρο για γνωστό site που ασχολείται με την επικαιρότητα και οι 1.500 λέξεις αποτέλεσαν τη μαγιά για τη δημιουργία του βιβλίου. Αν με ρωτάτε ποιο ήταν το πρωτογενές υλικό, θα έλεγα ο θυμός μου.

Ενώ φαίνεται πως σε θέματα γυναικείας χειραφέτησης διαρκώς γίνονται βήματα προς τα μπροστά (βλ. #metoo), την ίδια στιγμή ανησυχητικά φαινόμενα διαδραματίζονται, όπως οι γυναικοκτονίες στη χώρα μας, που δεν σταματούν, η απαγόρευση των αμβλώσεων στις ΗΠΑ, ακόμα και κάποιες αντιλήψεις του κόμματος ΝΙΚΗ, που μας απασχόλησε στις τελευταίες εθνικές εκλογές. Περισσότερο ανησυχείτε ή αισιοδοξείτε για τα γυναικεία θέματα;
Βλέπω πάντα το ποτήρι μισογεμάτο, ιδίως τώρα που οι άνθρωποι έχουν μεγαλύτερη ευρύτητα πνεύματος, είναι λιγότερο επιρρεπείς στα στερεότυπα και στον δογματισμό και το μορφωτικό επίπεδο είναι σαφώς βελτιωμένο. Θέλω να πιστεύω ότι οι παλινδρομήσεις δεν θα περάσουν

ξανά τη γυναίκα ο νομοθέτης μόνο ως υποκείμενο παραγωγής στρατιωτών και εργατών.

Ο τίτλος του βιβλίου σας είναι «Το υπόγειο της οδού Ήρας 12». Τι μπορείτε να μας πείτε για αυτόν;

Πριν από τη νομιμοποίηση των αμβλώσεων στην Ελλάδα το 1986 υπήρχαν πάρα πολλά προχειροστημένα, κρυφά ιατρεία όπου διενεργούνταν αμβλώσεις. Ένα τέτοιο υπόγειο είναι και αυτό του τίτλου, όπου όμως ο ήρωάς μου, ο Αλέξανδρος Μόραλης, επιτελεί ευσυνειδητα το έργο του και προσφέρει δωρεάν μια τέτοια υπηρεσία στις γυναίκες που βρίσκονταν αντιμέτωπες με αυτό το δίλημμα. Γιατί όμως να βρίσκεται στην οδό Ήρας; Η Ήρα ήταν μια θεότητα που περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη είχε στηρίξει τα πατριαρχικά στερεότυπα. Αρκεί να θυμηθεί κανείς πως ανέχτηκε τις απιστίες του Δία και, σύμφωνα με τη μυθολογία, προκειμένου να του είναι ποθητή, κάθε φορά που επρόκειτο να πλαγιάσει μαζί του λουζόταν σε ένα ποτάμι και ξαναγίνονταν παρθένα, υπομένοντας αντίστοιχα για χάρη του κάθε φορά την οδύνη της πρώτης επαφής.

Είναι ένα βιβλίο που απευθύνεται σε γυναίκες;

Είναι ένα βιβλίο που απευθύνεται σε κάθε άνθρωπο με ενσυναίσθηση, που επιθυμεί την έμφυλη ισότητα και δεν έχει παρωπίδες και προκαταλήψεις. Στοχεύει, όπως ήδη ανέφερα, να θυμίσει παθογενείς καταστάσεις σε βάρος των γυναικών και να τοποθετήσει το θέμα των αμβλώσεων σε μια ορθολογική βάση συζήτησης. Και φυσικά δεν παύει να είναι ένα μυθιστόρημα με καταγιστική πλοκή, δίχως να δογματί-

INFO

Πασχαλία Τραυλού
«Το υπόγειο στην οδό Ήρας 12»
Εκδόσεις Διόπτρα

ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΜΟΥ

Στο Παρίσι της δεκαετίας του '30, η Madeleine, μία όμορφη, νέα, άφραγκη ηθοποιός, κατηγορείται για τη δολοφονία ενός διάσημου παραγωγού. Με τη βοήθεια της καλύτερης της φίλης, νεαρής άνεργης δικηγόρου, Pauline, αθρώνεται

επικαλούμενη αυτοάμυνα. Μία νέα ζωή δι-

ασμότητας και επιτυχίας ξεκινάει, μέχρι που η αλήθεια αποκαλύπτεται. «Το έγκλημά μου» μπορεί να θεωρηθεί ως το τελευταίο μέρος μίας τριλογίας που περιλαμβάνει τις ταινίες «8 γυναίκες» και «ΡΟΤΙΧΕ». Και οι τρεις αυτές ταινίες εξερευνούν την κατάσταση των γυναικών με χιούμορ και κομψότητα.

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Φρανσουά Οζόν ΠΑΙΖΟΥΝ: Νάντια Τερεσκίεβιτς, Ρεμπέκα Μαρντέρ, Ιζαμπέλ Υπέρ, Φαμπρίς Λουκίνι, Ντάνι Μπουν, Αντρέ Ντιοολιέ

MASTER GARDENER

Σηματοδοτώντας την ολοκλήρωση της αναπάντεχης τριλογίας που ξεκίνησε με τις «Ακρότητες» του 2017 και συνεχίστηκε με τον «Μετρητή Καρτών», η ταινία είναι μια τολμηρή οπτική στη γνώριμη αφήγηση του Πολ Σρέιντερ για τον «άντρα στο δωμάτιο», όπου ένας μοναχικός άνθρωπος παλεύει με το παρελθόν του και κρύβεται πίσω από τη δουλειά του, εν αναμονή κάποιας αλλαγής. Μια δυνατή ιστορία για έναν άντρα που στοιχειώνεται από το ρατσιστικό του παρελθόν, αποτυπώ-

νοντας τις φυλετικές εντάσεις της σύγχρονης Αμερικής.

Ο Νάρβελ Ροθ (Τζόελ Έτζερτον) είναι ο μεθοδικός φροντιστής των κήπων μιας πανέμορφης όσο και ιστορικής έπαυλης. Όταν η εργοδότηριά του (Σιγκούρνι Γουίβερ) του ζητάει σαν χάρη να προσλάβει ως βοηθό την ατίθαση ανιψιά της, τότε ανοίγουν οι πύλες του χάους στον μέχρι πρότινος δωρικό βίο του μοναχικού άντρα, επαναφέροντας φαντάσματα του βίαιου παρελθόντος από τα οποία ο ίδιος πίστευε ότι είχε απαλλαγεί.

ΣΕΝΑΡΙΟ - ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Πολ Σρέιντερ
ΠΑΙΖΟΥΝ: Τζόελ Έτζερτον, Σιγκούρνι Γουίβερ, Κουιντέσα Σουίντελ

MAFIA MAMMA

Η Κριστίν Μπαλμπάνο Τζόρνταν (Τόνι Κολέτ) χρειάζεται μία αλλαγή στη ζωή της. Ο γιος της φεύγει για σπουδές, ο γάμος της κλονίζεται και η επαγγελματική της ζωή έχει καταλήξει σε αδιέξοδο. Η Κριστίν λαχταράει μία ζωή στην οποία η ενουναίσθηση και το χάρισμα της στην επίλυση προβλημάτων θα θεωρούνται προσόντα και όχι εμπόδια. Όπου δέχεται μία αναπάντεχη κλήση από την Μπιάνκα (Μόνικα Μπελούτσι), μία γυναίκα που δεν γνωρίζει, η οποία της ανακοινώνει ότι πέθανε ο παππούς της στην Ιταλία. Φεύγει από την Καλιφόρνια με προορισμό τη Ρώμη για να παρευρεθεί στην κηδεία, όπου ανακαλύπτει ότι η οικογενειακή επιχείρηση είναι μία οργανωμένη εγκληματική οργάνωση και ότι οι αντίπαλοι έχουν ξεχυθεί εναντίον της οικογένειας Μπαλμπάνο. Η Κριστίν καλείται να αναλάβει την επιχείρηση, σύμφωνα με τις επιθυμίες του παππού. Αρχικά απρόθυμη, η μέχρι τώρα ευχάριστη προς όλους Κριστίν συνειδητοποιεί ότι πέρα από το να αποφεύγει δολοφονικές απόπειρες σε βάρος της, η επαφή με τη Μαφία έχει και τα καλά της. Βρίσκεται πλαισιωμένη από μία ομάδα που εκτιμά αυτά που έχει να δώσει, η γκαρνταρόμπα της αναβαθμίζεται και είναι φανταστική, η Μπιάνκα στέκεται δίπλα της σαν φύλακας άγγελος και η ίδια κάνει επίτελους ένα μεγάλο διάλειμμα από τις ατελείωτες τηλεδιασκέψεις.

ΣΕΝΑΡΙΟ: Μάικλ Τζ. Φέλντμαν, Ντέμπε Τζου
ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Κάθριν Χάρντγουικ
ΠΑΙΖΟΥΝ: Τόνι Κολέτ, Μόνικα Μπελούτσι, Αλεσάντρο Μπρεσανέλο, Εντουάρντο Σκαρπέτα, Τόμι Ρότζερ

«Με αγχώνει η πορεία της κοινωνίας. Αν η μουσική των νέων είναι κριτήριο (εύχομαι να μην είναι), το μέλλον θα είναι δυσώδυνο (αναφέρομαι στην τραπ)»

Γρηγόρης Πολύζος: «Ο έρωτας θα αντικατασταθεί από κάτι άλλο»

🗨️ ΣΤΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΛΑΣΚΑΡΗ

Ο συνθέτης Γρηγόρης Πολύζος μίληκε στη δισκογραφία το 2012 με τον δίσκο του «Σε τόπους που δεν ξέρω». Ήταν μια πολυσυλλεκτική δουλειά, το οποίο σημαίνει ότι συμμετείχαν ερμηνευτικά πολλοί καλλιτέχνες. Αυτοί ήταν οι: Λάκης Χαλκιάς, Φωτεινή Δάρρα, Απόστολος Ρίζος, Μαρία Κρασοπούλου και βέβαια ο Νίκος Ζούδιαρης, ο οποίος ήταν ο παραγωγός του δίσκου. Το τραγούδι που ακούστηκε και αγαπήθηκε περισσότερο ήταν το «Ακατοίκητο νησί». Έκτοτε έχει κυκλοφορήσει τρεις ακόμα δίσκους αλλά και singles με ερμηνευτές όπως ο Παντελής Θαλασσινός, ο Παντελής Κυραμαριός και η Μαρία Κρασοπούλου.

Είσαι πάνω από 10 χρόνια στη δισκογραφία πλέον. Τι σηματοδοτεί αυτό για σένα;

Πράγματι, είμαι στη δισκογραφία 10+1 χρόνια. Για αυτό και πριν δύο μήνες, για να γιορτάσω αυτό το

γεγονός, κυκλοφόρησα σε επανεκτέλεση (νέα ενορχήστρωση) ένα από τα τραγούδια του πρώτου μου δίσκου, την «Αγάπη», με τη Μαρία Κρασοπούλου. Δεν επιλέξαμε τυχαία αυτό το τραγούδι. Ήταν το πρώτο που δοκιμάσαμε το (μακρινό πια) 2010 στο πιάνο εγώ, η Μαρία και δίπλα μας ο Νίκος Ζούδιαρης. Εκεί διαπιστώσαμε πόσο ταιριάζουμε καλλιτεχνικά με τη Μαρία. Η δισκογραφία ήταν το όνειρό μου. Όχι μόνο δικό μου, μα όλων των καλλιτεχνών της γενιάς μου, των παιδιών δηλαδή που μεγαλώσαμε τη δεκαετία του '90, όταν δηλαδή η δισκογραφία ήταν στα πάνω της. Έλα όμως που πρόλαβα μόνο τον απόηχό της! Έπεσα πάνω στη χειρότερη περίοδο της δισκογραφίας. Το 2012 έπνεε τα λούστια. Πρόλαβα τις τελευταίες στιγμές ενός ολόκληρου συστήματος που κατέρρεε. Μετά από μερικά χρόνια δεν είχε μείνει τίποτα όρθιο. Πλέον, ακόμα και οι μεγάλοι λαοφιλείς καλλιτέχνες σπάνια βγάζουν δίσκο, όχι

γιατί δεν έχουν τραγούδια, αλλά γιατί δεν συμφέρει πια κανένα και το κοινό είναι αδιάφορο (εξαιρούνται οι εξαιρέσεις).

Βιοπορίζεσαι από τη μουσική ή από κάτι άλλο;

Βιοπορίζομαι κάνοντας μαθήματα μουσικής σε ωδεία και κατ' οίκον, κάνοντας ενορχηστρώσεις και παραγωγές σε καλλιτέχνες που τους αρέσει η αισθητική μου και θέλουν τη δική μου οπτική στη δουλειά τους. Άρα ναι, βιοπορίζομαι από τη μουσική.

Οι μουσικές σου σπουδές;

Ξεκίνησα ωδείο στα 7 μου. Δεν θυμάμαι καν αν το ήθελα ή αν ήταν ένα απωθημένο του πατέρα μου ο οποίος είναι φανατικός λάτρης της μουσικής μα δεν ξέρει ούτε τις νότες. Πάντως, σίγουρα δεν ήταν έρωτας κεραυνοβόλος. Το αγάπησα σιγά σιγά. Πήρα πτυχίο πιάνου, αρμονίας, αντίστιξης, φούγκας, δίπλωμα σύνθεσης και ολοκλήρωσα (προς το παρόν) το κομμάτι των σπουδών μου με το μεταπτυχιακό στη σύνθεση στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο.

Γιατί γράφεις μουσική;

Γιατί δεν μπορώ να κάνω αλλιώς.

Ποια είναι τα καταφύγια σου;

Ο κινηματογράφος, τα βιβλία, τα παιδιά μου, η μουσική, η θάλασσα, οι φίλοι. Όχι με αυτή τη σειρά.

Οι εμμονές σου;

Η τάξη.

Οι καλλιτεχνικές σου εμμονές;

Ο Kubrick, ο Woody Allen, ο Tarantino, ο Beckett, ο Camus, ο Beethoven, οι Beatles, οι Pink Floyd, ο Θ. Μικρούτσικος, ο Dali κ.ά.

Τι σου αρέσει στην Αθήνα;

Ότι όπου και να είσαι υπάρχει ένα σουβλατζίδικο κοντά σου (γέλια). Μου αρέσει που πάντα, όσο καλά κι αν την ξέρεις, υπάρχει κάτι που δεν έχεις ανακαλύψει και σε περιμένει εκεί, υπομονετικά, μέχρι να το βρεις. Μια πλατεία, ένα μικρό πάρκο, μια στοά. Εγώ για παράδειγμα πρόσφατα ανακάλυψα την πρώτη πολυκατοικία της Αθήνας (Πατησίων και Λασκαράτου).

Τι σε αγχώνει για το μέλλον;

Πολλά. Πρώτο και κύριο ότι θα πεθάνω από το άγχος. Με αγχώνει η πορεία της κοινωνίας. Αν η μουσική των νέων είναι κριτήριο (εύχομαι να μην είναι) το μέλλον θα είναι δυσώδυνο (αναφέρομαι στην τραπ). Με αγχώνει ότι ο έρωτας θα αντικατασταθεί από κάτι άλλο. Δεν ξέρω τι. Ίσως από ανταλλακτικές/συμβατικές (δεν εννοώ οικονομικές) σχέσεις. Με αγχώνει η Α.Ι. Από τότε που τυχαία άκουσα για αυτήν, την ακούω κάθε μέρα, συνεχώς και ένα νέο «επίτευγμα». Με αγχώνει η οικονομική ανισότητα που όλο και διογκώνεται. Οι φυσικοί πόροι που εξαντλούνται, το κλίμα που το βλέπω να τρελαίνεται. Οι ακροδεξιότητες που καλπάζει. Να... με έκανες και αγχώθηκα!

Ιδέες για επιτραπέζιες και γιορτινές διακοσμήσεις με γεράνια

Ο καλός καιρός και οι ζεστές μέρες φτιάχνουν τη διάθεση των ανθρώπων και τους εμπνέουν να γιορτάσουν. Τα

γενέθλια, οι γιορτές, ένα πάρτι στον κήπο ή ακόμη και ένα μπάρμπεκιου της τελευταίας στιγμής μπορούν να γίνουν η αφορμή για ένα τραπέζι. Τα πιο σημαντικά συστατικά για ένα

επιτυχημένο πάρτι δεν είναι μόνο οι άνθρωποι, το νόστιμο φαγητό και τα άφθονα ποτά, αλλά και η όμορφη διακόσμηση και τα πολύχρωμα λουλούδια που δεν θα μπορούσαν να

λείπουν. Οι ειδικοί του Pelargonium for Europe (PFE) μοιράζονται ιδέες για πολύχρωμες επιτραπέζιες διακοσμήσεις με γεράνια, που σίγουρα θα σας φτιάξουν τη διάθεση.

Λουλουδένια σκηνικά με φρεσκοκομμένα γεράνια

Μπορείτε να αξιοποιήσετε τα κομμένα γεράνια για να φτιάξετε λουλουδένιες επιτραπέζιες συνθέσεις που θα μονοπωλήσουν το ενδιαφέρον στα πάρτι και θα δημιουργήσουν την τέλεια καλοκαιρινή διάθεση.

Μια απλή, αλλά ιδιαίτερη ιδέα για δροσερά καλοκαιρινά βράδια είναι να βάλετε σε μια γυάλα με νερό κεριά και άνθη γερανιού σε ταιριαστά χρώματα.

Τα ανθισμένα χωνάκια παγωτού είναι επίσης μια φανταστική ιδέα για ένα πάρτι στον κήπο ή μια καλοκαιρινή γιορτή. Χάρη στα διαφορετικά, πλούσια άνθη τους, τα γεράνια είναι ιδανικά για μια πρωτότυπη διακόσμηση. Μπορείτε να δημιουργήσετε αυτήν τη ξεχωριστή διακόσμηση εύκολα και γρήγορα με πολύ λίγα υλικά. Θα χρειαστείτε φρεσκοκομμένα γεράνια σε διάφορα χρώματα, χωνάκια παγωτού, κυλινδρικά ποτήρια, ένα μαχαίρι, σφουγγάρι ανθοκομίας και διάφανο σελοφάν.

Χρώματα παντού: επιτραπέζιες διακοσμήσεις για ειδικές περιστάσεις

Αυτή η μοντέρνα επιτραπέζια διακόσμηση είναι απλή αλλά υπέροχη. Τα γεράνια με τα διαφορετικά και πλούσια άνθη τους δίνουν υπέροχο χρώμα στο τραπέζι, ενώ τα κομμένα γεράνια στα πιάτα δένουν αρμονικά με αυτά που κοσμούν το κέντρο του τραπεζιού και ολοκληρώνουν την όμορφη διακόσμηση. Μια γρήγορη εναλλακτική για την κάθε θέση είναι να δέσετε μια ονομαστική κάρτα με κόκκινη κορδέλα γύρω από ένα απλό κομμένο γεράνι.

Συμβουλή: Τα γεράνια θα παραμείνουν φρέσκα για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, αν τοποθετηθούν σε έναν δοκιμαστικό σωλήνα γεμάτο με νερό.

Πολύχρωμη διακόσμηση για λαμπερές γιορτές

Είτε πρόκειται για γενέθλια είτε για ένα απλό πάρτι στον κήπο, είναι υπέροχο να γιορτάζετε έξω. Σε αυτήν τη βεράντα, τα πλούσια, σε έντομα χρώματα γεράνια, συνδυασμένα με φαναράκια, δημιουργούν το ιδανικό σκηνικό για πάρτι. Μπορείτε να διακοσμήσετε το τραπέζι με κομμένα γεράνια σε αυτοσχέδια βάζα από κουτάκια αναψυκτικών. Απλά βάψτε τα κουτάκια με σπρέι και «σαλακώστε» τα λίγο για να τα μεταμορφώσετε σε μοναδικά, χρωματιστά βάζα.

Τρόπος κατασκευής:

Τοποθετήστε τα χωνάκια με την κορυφή προς τα κάτω στα ποτήρια. Κόψτε το σφουγγάρι με ένα μαχαίρι, μουλιάστε το σε νερό και τοποθετήστε το μέσα σε μικρούς κώνους που θα φτιάξετε με το σελοφάν. Έπειτα, τοποθετήστε τα μέσα στα χωνάκια παγωτού έτσι ώστε να προεξέχουν περίπου ένα εκατοστό στην κορυφή. Στη συνέχεια, καρφώστε τα γεράνια μέσα στο σφουγγάρι κοντά το ένα με το άλλο για να σχηματιστεί το «παγωτό» σας.

Αυτά τα χειροποίητα βάζα φτιαγμένα από διακοσμητικά βότσαλα, σύρμα μπονσάι και δοκιμαστικούς σωλήνες είναι ιδανικά για να αναδείξετε τα κομμένα γεράνια και να διακοσμήσετε με πρωτότυπο τρόπο τα πάρτι σας. Για να φτιάξετε αυτή την ιδιαίτερη ιδέα, χρειάζεστε βότσαλα με μία επίπεδη πλευρά, κόψτη καλωδίων, σύρμα μπονσάι ή χοντρό διακοσμητικό σύρμα, γυάλινους δοκιμαστικούς σωλήνες και γεράνια.

Η CITRONE Gallery εγκαινίασε την καλοκαιρινή της περίοδο στον Πόρο με τη θεματική έκθεση «Επαναλήψεις»

Η CITRONE Gallery ξεκινά τη φετινή καλοκαιρινή περίοδο στον Πόρο με την ομαδική έκθεση «Επαναλήψεις». Έντεκα εικαστικοί –Νίκος Αλεξίου, Berre Caturegli, Αλέκος Κυραρίνης, Χριστίνα Μήτρεντσε, Μυρτώ Ξανθοπούλου, Μαρία Οικονομόπουλου, Νίνα Παπακωνσταντίνου, Νίκος Ποδιάς, Έφη Σπύρου, Θάλεια Χιώτη, Πάνος Χαλαλάμπος– συγκροτούν μία θεματική και συνδιαλέγονται γύρω από το κοινό στοιχείο της επανάληψης στο έργο τους. Ακολουθούν μια «ιδιωτική» προσέγγιση, ο καθένας με τη δική του ταυτότητα, τη δική του μεθοδολογία, το δικό του οπτικό λεξικό. Χρησιμοποιούν ποικιλόμορφα μέσα και υλικά. Συχνά, κοινό χαρακτηριστικό στη διαδικασία και την τεχνική των καλλιτεχνών της έκθεσης είναι η αναφορά στη χειρωνακτική εργασία, με μία υποβόσκουσα κοινωνική και πολιτική διάσταση. Παρά την «ατομικότητα» του κάθε καλλιτέχνη, στην έκθεση αυτή αναδύονται κοινός τόποι. Η επανάληψη εκφράζεται ως μοτίβο, ως πανομοιότυπη παράθεση κειμένου και λέξεων, ως αλληπάλληλες εικόνες. Η επανάληψη της κίνησης, η εμμονική ιεροτελεστική διαδικασία, η τάξη-ταξινόμηση, η κοπιώδης εμπάθυσση είναι μερικά από τα διακριτά χαρακτηριστικά των έργων της έκθεσης. Οι εικαστικοί συμμετέχοντες κινούνται με γνώμονα μια καθησυχαστική «ρουτίνα», βασισμένη στη χειρωνακτική κίνηση, όπως την οικοδομεί το συνεκτικό στοιχείο της επανάληψης. Κατά τη συνθήκη της επανάληψης τα έργα που προκύπτουν αποτελούν μία εργασία αυτορρύθμισης πρώτα για τους ίδιους τους καλλιτέχνες. Η χαρτογράφηση της επίμονης καταγραφής ενός εσωτερικού ρυθμικού κανόνα ανακλά μία εσωτερική δομή, έναν στοχευόμενο αποκρυφισμό, εκεί που η μορφή του κόσμου όπως τον κατανοούμε αλλά και όπως τον διαισθανόμαστε βρίσκει τη μορφή του σε δονούμενες βασικές γραμμές.

Τατιάνα Σπινάρη-Πολλάλη, Νίκος Ποδιάς.

Νίκος Ποδιάς, Θάλεια Χιώτη, Πάνος Χαλαλάμπος, Τατιάνα Σπινάρη-Πολλάλη, Έφη Σπύρου

Ελενα Κυρκιλή.

Μελίνα Κάππν.

Εικαστικό παιχνίδι των αισθήσεων στην γκαλερί «Ευριπίδης»

Η έκθεση με τίτλο «Συλλογές του βλέμματος», της Έλενας Κυρκιλή, και η έκθεση με τίτλο «Ουρανού μνήματα», της Ελιάννας Προκοπίου, εγκαινιάστηκαν ταυτόχρονα την Τρίτη 30 Μαΐου. Οι δύο ζωγράφοι προσκαλούν τον θεατή των εκθέσεων σε μια απόδραση από «τη σκόνη της καθημερινότητας», σε ένα παιχνίδι μυστηρίου και ακραίας μαγείας, στα όρια μεταξύ φαντασίας και πραγματικότητας. Η Έλενα Κυρκιλή, στις «Συλλογές του βλέμματος - Ισορροπία μεταξύ αντιθέσεων, που είναι η δεύτερη ατομική της έκθεση, παρουσιάζει περίπου 40 νέα έργα της – ελαιογραφίες, κατασκευές, κολάζ και σασμπλάζ. «Με παιγνιώδεις τίτλους και έντονο το στοιχείο ενός επινοητικού αυτοσχεδιασμού, στην τωρινή ενότητα της δουλειάς της η ζωγράφος διακρίνει στα θραύσματα της καθημερινότητας την ευκαιρία μιας ιδιότυπης επανασύνθεσής της. Μεντεσεάδες, κρυστάλλινα πόμολλα, άδεια σωληνάρια λαδομπογιάς, καπάκια από αρώματα, πλαστικά λουλούδια, υφάσματα, πορσελάνινες φιγούρες, περίτεχνες κορνίζες και μεταλλικές σπάτουλες διαμορφώνουν

το εικαστικό σύμπαν της, που κινείται ανάμεσα στις δύο και στις τρεις διαστάσεις», σημειώνει η ιστορικός τέχνης και επιμελήτρια της έκθεσης, Ελισάβετ Πλέσσα.

«Η Ελιάννα Προκοπίου (σαν αυθεντική δημιουργός) ενσταλάζει τη ζωή μέσα τους με αρμονία και τους νόμους της φύσης και οι παραλλαγές του φωτός είναι η αλήθεια του ονειρικού χώρου που γλιστρά μακριά με ηρεμία ή δράση, με ουράνιες νεφέλες, με τη λαβωμένη του δειλινού ανάσα και το ολόγιομο φεγγάρι. Υπάρχει μια γοητευτική ουράνια ομιχλώδης ατμόσφαιρα σε μαυρογκρί, αραιωμένο με λίγο κόκκινο για να γίνει πιο ζεστό. Ύστερα, όλοι εκείνοι οι εξπρεσιονιστικοί όγκοι του φόντου, η διαφάνεια, η έξαρση του φωτισμού, η λεπτότητα των φωτεινών γκρι και γαλάζιων τόνων στην ανοιχτή ατμόσφαιρα, με τις κιτρινωπές ή λευκές αποχρώσεις, οριζόντιες ελεύθερης έκφρασης, μας μεταφέρουν σ' ένα άλλο χώρο "όπως αλλότριον", αναφέρει η τεχνοκριτικός Ελένη Δέπου στον κατάλογο της έκθεσης. Η έκθεση «Ουρανού μνήματα» θα διαρκέσει έως το Σάββατο 17 Ιουνίου.

8 βιβλία για μικρά παιδιά

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΝΤΕΠΥ ΚΟΥΡΕΛΛΟΥ

BIBLIA

Ευτυχία Γιαννάκη, «Κάτι Βρομάει στου Πίτσου», εικονογράφηση: Σοφία Τουλιάτου, εκδόσεις Ίκαρος

Η πέμπτη ιστορία μυστηρίου της Ευτυχίας Γιαννάκη για λιλιπούτειους αναγνώστες, με ήρωες τους Πιτσιμπούνους και κεντρικό χαρακτήρα, σε ρόλο ντετέκτιβ, τον Μικρό Μπλε. Το Πίτσι Πίτσου, το νησί των Πιτσιμπούνων, είναι το πιο ασφαλές αλλά και το πιο μυστήριο νησί στον κόσμο. Μα ένα πρωί γίνεται και το πιο βρομερό. Μια απαίσια μυρωδιά απλώνεται παντού, την ώρα του μεγάλου διαγωνισμού μαγειρικής. Έτσι, ο Μικρός Μπλε, ο μοναδικός ντετέκτιβ του νησιού, αναλαμβάνει τη βρομερότερη υπόθεση όλων των εποχών. Οι υποψίες πολλές, όμως για να λύσουν το μυστήριο και να βρουν τη συνταγή της επιτυχίας, τα Πιτσιμπούνια πρέπει να δουλέψουν ομαδικά – και φυσικά να χρησιμοποιήσουν τη... μύτη τους.

«Σ' αγαπάω, Μπλου», εικονογράφηση: Βαρρουχ, μετάφραση: Χριστίνα Θεοχάρη, εκδόσεις Παπαδόπουλος

Όταν ο Ιωνάς, ο φαροφύλακας, θα χρειαστεί να τα βγάλει πέρα με τη φουρτουνιασμένη θάλασσα, εμφανίζεται η Μπλου, μια φάλαινα που του σώζει τη ζωή. Μια πράξη καλοσύνης που θα γίνει το έναυσμα για μια συγκινητική φιλία. Όμως μια μέρα η Μπλου εξαφανίζεται. Τι της έχει συμβεί; Μήπως χρειάζεται τη βοήθεια του φίλου της; Μια τρυφερή ιστορία φιλίας από τον παγκοσμίου φήμης συγγραφέα και εικονογράφο Βαρρουχ, που χαρακτηρίζεται από οικολογική ευαισθησία και την οποία αποτυπώνει στο βιβλίο του με μια ονειρική εικονογράφηση. Ο Βαρρουχ αφήνει ένα μήνυμα με απλές οδηγίες στο τέλος του βιβλίου, τονίζοντας με όμορφο τρόπο την επείγουσα ανάγκη να σώσουμε τις φάλαινες και τους ωκεανούς μας.

«Ανακαλύπτω τα μνημεία του κόσμου», εκδόσεις Ψυχογιός

Το ταξίδι που ξεκινάς σήμερα θα σου αποκαλύψει τα μνημεία των μεγάλων πολιτισμών του παρελθόντος: Θα σου άρσει μια βόλτα στο Μάτσου Πίτσου ή προτιμάς να ανέβεις στη Μεγάλη Πυραμίδα; Καλύτερα στην Πέτρα, στην Πομπηία ή στη Βαβυλώνα; Εσύ διαλέγεις, αλλά μην ξεχάσεις ύστερα να μπεις και στους σπουδαίους αρχαίους ναούς, στους καθεδρικούς και στα τζαμιά όλου του κόσμου. Μη χάσεις τη θέα από τον Πύργο του Άιφελ ή από το Εμπάιρ Στέιτ Μπιλντινγκ. Φρόντισε να ξεκουραστείς σαν βασιλιάς στο Τατζ Μαχάλ και στις Βερσαλλίες, και αν αυτά σου φαίνονται λίγα, κάνε μια επίσκεψη στο Κάστρο του Δράκουλα, περιηγήσου στο Σινικό Τείχος, διάσχισε τη Γέφυρα Γκόλντεν Γκέιτ, μπες στο Μουσείο Πράδο ή αφέσου να καθείς ανάμεσα στα μοάι. Αυτό το ταξίδι δεν τελειώνει ποτέ, όσο συνεχίζεις να διαβάζεις αυτό το βιβλίο.

Κατρίνα Τσάνταλη,
«Φανταζού», εκδόσεις
Διόπτρα

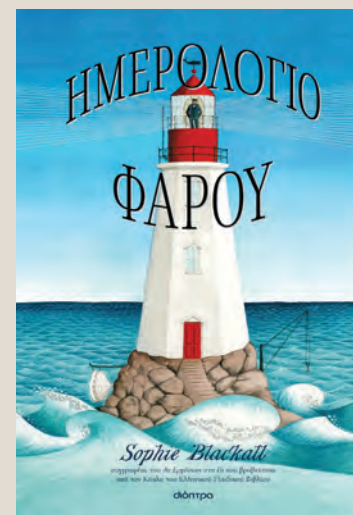
Εκείνο το πρωινό στο Φανταζού, τα ελεφαντάκια, οι ζέβρες και οι καμπλοπαρδάλες σκέφτονταν πόσο αρμονικά ζούσαν στη σαβάνα. Η ζωή όμως στον ζωολογικό κήπο δεν είχε καμία σχέση με τα αφρικανικά ηλιοβασιλέματα... Πώς ένιωθαν τα δελφίνια στην πισίνα; Η πολική αρκούδα; Ο δράκος του Κόμοντο; Τα μαιμούδάκια δεν μπορούσαν να μείνουν σε ψυχιά... Ώσπου μια μέρα είχαν μια τρελή ιδέα... Να πουν στα παιδιά την αλήθεια!

Μια ιστορία για τα δικαιώματα των ζώων και τις συνθήκες διαβίωσης στους ζωολογικούς κήπους. Ένα αισιόδοξο μήνυμα για κάθε μικρό ακτιβιστή.

«Οι πρώτοι μου θησαυροί: Φύση»,
εκδόσεις Ψυχογιός

Πάρτε αγκαλιά το μικρό σας, ανοίξτε αυτό το όμορφο κουτί και ανακαλύψτε 6 βιβλιάρια με πολλά ενδιαφέροντα στοιχεία της φύσης. Γνωρίστε, μέσα από υπέροχες εικόνες, ζωάκια, φυτά, τις τέσσερις εποχές και άλλα πολλά που κάνουν θαυμαστή τη φύση μας. Ένας θησαυρός για να μοιραστείτε με το μωρό σας!

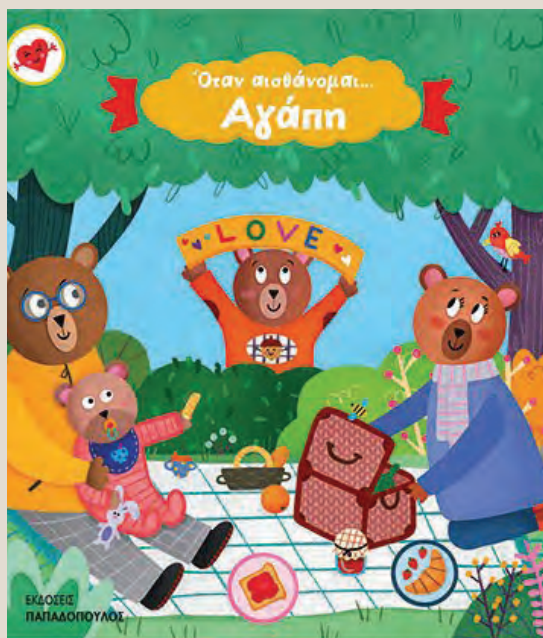

Sophie Blackall, «Ημερολόγιο φάρου»,
μετάφραση: Αργυρώ Πιπίνη,
εκδόσεις Διόπτρα

Στον ψηλότερο βράχο ενός μικροσκοπικού νησιού στα πέρατα του κόσμου βρίσκεται ένας φάρος. Από το σούρουπο ως την αυγή ο φάρος λάμπει, στέλνοντας το φως του στη θάλασσα, καθοδηγώντας τα πλοία στη ρότα τους. Καθώς περνούν οι εποχές, άλλοτε έχει τρικυμία κι άλλοτε έχει ηρεμία. Έξω ο άνεμος φυσάει αλλά μέσα στον φάρο ο φαροφύλακας γράφει, κι εμείς βλέπουμε τη ζωή του να ξετυλίγεται. Έρχονται όμως μεγάλες αλλαγές...

«Όταν αισθάνομαι...»,
κείμενο & εικονογράφηση:
Άννα Γκουτζουρή, εκδόσεις
Παπαδόπουλος

Οι εκδόσεις Παπαδόπουλος σε συνεργασία με την Άννα Γκουτζουρή συνεχίζουν να πρωτοτυπούν, σχεδιάζοντας και δημιουργώντας μια νέα σειρά βιβλίων με κινούμενα μέρη και 5 διαφορετικούς μηχανισμούς από σκληρό ανθεκτικό χαρτόνι για τα πολύ μικρά παιδιά. Τα βιβλία είναι ιδανικά για την εξάσκηση της παρατηρητικότητας και της λεπτής κινητικότητας των παιδιών. Δύο βιβλία με χαρτονένιες λαβές και κινούμενες εικόνες που ζωντανεύουν στα χεράκια των παιδιών, καθώς έρχονται σε επαφή με βασικές έννοιες όπως η αγάπη και ο φόβος.

Κουτιριέ Στεφανί, «Πώς νιώθει σήμερα στο σχολείο;»,
μετάφραση: Κωνσταντίνα
Αρμενιάκου, εκδόσεις Μίνωας

Αύριο είναι μια μεγάλη μέρα για τη Λουίζα: είναι η πρώτη της μέρα στο σχολείο! Είναι πολύ χαρούμενη κι έχει ετοιμάσει τα πάντα. Αλλά, όταν πηγαίνει για ύπνο, την πιάνει μια ανησυχία... Χαρά, φόβος, θλίψη και αγωνία, τόσα πολλά συναισθήματα στριμώνονται στην καρδιά της Λουίζας. Ένα διαδραστικό βιβλίο για να ανακαλύψεις πώς είναι μια μέρα στο σχολείο. Με τις συμβουλές της συγγραφέως και ψυχολόγου Κουτιριέ Στεφανί.

Αποκάλυψη της Greenpeace

Η Ευρωπαϊκή Ένωση εξάγει ετησίως πάνω από 10.000 τόνους απαγορευμένων, δολοφονικών για τις μέλισσες, φυτοφαρμάκων

Η Ευρωπαϊκή Ένωση σχεδίαζε την εξαγωγή περισσότερων από 10.000 τόνων απαγορευμένων φυτοφαρμάκων που σκοτώνουν τις μέλισσες μέσα σε μόλις ένα έτος, σε φτωχότερες κυρίως χώρες, σύμφωνα με έρευνα της ερευνητικής δημοσιογραφικής ομάδας της Greenpeace UK, Unearthed, και της ελβετικής ΜΚΟ Public Eye.

Αυτά τα φυτοφάρμακα, τα νεονικοτινοειδή, απαγορεύεται να χρησιμοποιούνται στην Ε.Ε., όμως συνεχίζουν να εξάγονται σε τεράστιες ποσότητες, προκαλώντας ανυπολόγιστη ζημιά στα έντομα-επικοινωνιαστές και στο ευρύτερο οικοσύστημα. Τα ευρήματα έρχονται με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα των Μελισσών στις 20 Μαΐου και είναι η πρώτη φορά που αποκαλύπτεται η πλήρης κλίμακα των εξαγωγών από την Ε.Ε. Η έρευνα έδειξε ότι οι εταιρείες σχεδίαζαν να εξάγουν 13.274 τόνους φυτοφαρμάκων με βάση τα νεονικοτινοειδή από 13 χώρες της Ε.Ε. το 2021. Οι μεγαλύτεροι εξαγωγείς με διαφορά ήταν το Βέλγιο, η Γαλλία, η Ισπανία και η

Γερμανία. Άλλες χώρες με σημαντικές ποσότητες εξαγωγών είναι η Ολλανδία, η Αυστρία, η Ουγγαρία, η Ελλάδα και η Δανία.

Σχεδόν το μισό από αυτό το τοξικό φορτίο προοριζόταν για τη Βραζιλία, με προγραμματισμένες εξαγωγές συνολικού ύψους 6.272 τόνων. Η Βραζιλία φιλοξενεί το 20% της βιοποικιλότητας στον κόσμο, αλλά έχει πολύ πιο αδύναμους κανονισμούς από την Ε.Ε. σχετικά με το ποια φυτοφάρμακα μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Υπάρχουν πολλές αναφορές για μεγάλο αριθμό μελισσών που πεθαίνουν στη Βραζιλία, εν μέρει ως αποτέλεσμα της έκθεσης στα νεονικοτινοειδή.

Για την Ελλάδα συγκεκριμένα:

Το 2021 η χώρα μας γνωστοποίησε εξαγωγές 223 τόνων φυτοφαρμάκων συνολικά, οι οποίοι περιείχαν περίπου 43 τόνους των απαγορευμένων νεονικοτινοειδών ουσιών imidacloprid και thiamethoxam.

Για τη μεγάλη πλειοψηφία των εξαγωγών (221 τόνοι), η γνωστοποίηση ήρθε από τη Syngenta για προϊόντα που περιείχαν την ουσία thiamethoxam.

Το 82% των εξαγωγών αυτών (σε βάρος) προοριζόταν για χώρες

μεσαίου ή χαμηλού εισοδήματος, όπου οι ειδικοί λένε ότι η χρήση των πολύ επικίνδυνων φυτοφαρμάκων είναι πολύ πιθανό να αποτελέσει απειλή για την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον.

Ο κύριος προορισμός ήταν η Γκάνα (50 τόνοι), με δεύτερο το Ιράν (35 τόνοι) και τρίτη την Αίγυπτο (20 τόνοι). Περίπου 18 τόνοι κατευθύνθηκαν στην Ελβετία, για διαμόρφωση και δεύτερη εξαγωγή σε άλλες χώρες.

«Οι επιστήμονες είναι σαφείς. Τα νεονικοτινοειδή σκοτώνουν τις μέλισσες και άλλους επικονιαστές, ενώ απειλούν τη φύση και την επιστημονική ασφάλεια, γι' αυτό και έχουν απαγορευτεί στην Ευρώπη. Όσο οι νομοθέτες της Ε.Ε. αποτυγχάνουν να κλείσουν αυτό το νομικό παραθυράκι, οι χημικές εταιρείες ρίχνουν τα δηλητήριά τους σε φτωχότερες χώρες που δεν έχουν τους κανονισμούς να τις σταματήσουν. Αυτή η υποκριτική, κοντόφθαλμη προσέγγιση θα μας κάνει όλους να λιμοκτονήσουμε», δήλωσε ο Δρ. Doug Parr, επικεφαλής επιστήμονας στο βρετανικό γραφείο της Greenpeace.

Η συντριπτική πλειονότητα των

προγραμματισμένων εξαγωγών (11.359 τόνοι, 86%) προοριζόταν για χώρες χαμηλού ή μεσαίου εισοδήματος, οι οποίες αποτέλεσαν τους 59 από τους 78 προορισμούς, και πρόκειται για χώρες όπως η Αργεντινή, η Νότια Αφρική, η Γκάνα και η Ινδονησία. Πολλές από τις χώρες αυτές είναι σημαντικές εστίες βιοποικιλότητας παγκοσμίως. Περισσότερες από δώδεκα εταιρείες εμπλέκονται, αλλά ο μεγαλύτερος εξαγωγέας με διαφορά ήταν ο αγροχημικός γίγαντας Syngenta. Οι προγραμματισμένες εξαγωγές της εταιρείας ανήλθαν σε 10.457 τόνους (79% του συνόλου) μέσω μιας σειράς θυγατρικών της σε όλη την ήπειρο.

Τα νεονικοτινοειδή είναι το πιο ευρέως χρησιμοποιούμενο είδος εντομοκτόνου στη Γη και χρησιμοποιείται σε μια τεράστια ποικιλία φρούτων, λαχανικών και δημητριακών που καταναλώνονται σε όλο τον κόσμο. Ένας αυξανόμενος όγκος επιστημονικών στοιχείων δείχνει πόσο μεγάλη ζημιά μπορούν να προκαλέσουν στις μέλισσες, από τις οποίες εξαρτόμαστε για την επικονίαση των καλλιεργειών και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας. Δείχνουν επίσης ότι τα νεονικοτινοειδή μπορούν να απορροφηθούν από το έδαφος και τα ξυλώδη φυτά και να διαρρεύσουν σε ποτάμια και υπόγεια ύδατα, προκαλώντας βλάβη για πολλά χρόνια.

Τρία από τα πιο διαδεδομένα νεονικοτινοειδή (το thiamethoxam, το imidacloprid και το clothianidin) έχουν απαγορευτεί για χρήση σε εξωτερικούς χώρους στην Ε.Ε. από το 2018, αλλά οι εταιρείες τα εξάγουν από την Ευρώπη σε χώρες με χαλαρότερους κανονισμούς.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε πρόσφατα (στις 8 Μαΐου) δημόσια διαβούλευση σχετικά με μια πρωτοβουλία για την απαγόρευση της «παραγωγής και/ή εξαγωγής ορισμένων επικίνδυνων χημικών ουσιών που απαγορεύονται στην Ε.Ε. – για την προστασία των χωρών εκτός Ε.Ε. από τις αρνητικές επιπτώσεις τους στην ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον». Δεσμεύτηκε να τερματίσει αυτή την πρακτική στη στρατηγική της για τα χημικά προϊόντα τον Οκτώβριο του 2020, αλλά ο χρόνος για να τηρήσει αυτή την υπόσχεση πριν από τις επόμενες ευρωεκλογές εξαντλείται.

Η θρυλική Kim Gordon live στην Τεχνόπολη Δήμου Αθηναίων

ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΘΑΝΟΥ

Με μια πορεία σχεδόν 40 χρόνων, η ηγετική μορφή των Sonic Youth, του συγκροτήματος που γεφύρωσε το punk με το alternative rock και άνοιξε τον δρόμο για το grunge, έρχεται στην Αθήνα, την Τρίτη 4 Ιουλίου, για μία ηλεκτρική βραδιά.

Πολυπράγμων καλλιτέχνη σε μια άοκνη αναζήτηση της αλήθειας και της ομορφιάς, πολυσιδής δημιουργός, πάντα επίκαιρη, πάντα ρηξικέλευθη, η Kim Gordon, μετά τη διάλυση των Sonic Youth το 2011, συνεχίζει να φτιάχνει μουσική και εικόνες που σε κάνουν να σκέφτεσαι. Η εκρηκτική ερμηνεύτρια αποτελεί μία παρουσία που επαναπροσδιόρισε τη θέση των γυναικών πάνω στη σκηνή και έγινε πρότυπο για εκατοντάδες κορίτσια που ονειρεύονταν να χτυπηθούν με το κεφάλι κάτω και τα χέρια στην τασίερα της κιθάρας, μπροστά στο πλήθος που θα τις αποθεώνει.

Από την ίδρυση των θρυλικών Sonic Youth στις αρχές της δεκαετίας του '80, η Kim Gordon δεν ασχολείται μόνο με τη μουσική και την τέχνη, αλλά και με τη συγγραφή, τη μόδα και τον κινηματογράφο. Εξάλλου και οι Sonic Youth καταπίεστηκαν με τα πάντα: Έπαιξαν στο σινεμά και στην τηλεόραση,

έγραψαν μουσικές για ταινίες και σειρές, έχουν ασχοληθεί με το θέατρο, έχουν συνεργαστεί, μεταξύ άλλων, με τη Yoko Ono τον William Burroughs και τον David Bowie, έχουν γράψει βιβλία, άρθρα σε περιοδικά και φυσικά έχουν παραδώσει μια σειρά από ανεπανάληπτα άλμπουμ και εμβληματικά τραγούδια που σημάτισαν μια για πάντα την ιστορία της μουσικής.

Το 2019, η Kim Gordon παρουσίασε το πρώτο της σόλο άλμπουμ, με τίτλο «No Home Record», από τη Matador Records. Η κυκλοφορία του συνέπεσε με δύο εικαστικές εκθέσεις της σε Δουβλίνο και Πίτσμπουργκ, μια κίνηση που αποδεικνύει την ανήσυχη και πολύπλευρη καλλιτεχνική της φύση. Το «No Home Record» είναι αφιερωμένο στην πόλη της, το Λος Άντζελες, και τη διαρκώς μεταβαλλόμενη μορφή του. Πρόκειται για ένα άλμπουμ που υπηρετεί άψογα το noise rock, διανθισμένο με τα απίστευτα φωνητικά της Gordon.

Πριν από χρόνια, ο Βρετανικός «Guardian» περιέγραψε την Kim Gordon ως εξής: «Προσέγγισε το mainstream με την ασέβεια του underground και αντιμετώπισε τη ζοφερή κοινωνική πραγματικότητα, γράφοντας τραγούδια για την Karen Carpenter και την εικόνα του σώματος, τον μισογυνισμό των

MME και τη σεξουαλική παρενόχληση».

Το 2015, κατέλαβε τη No 1 θέση στη λίστα των best sellers των «NY Times» με την αυτοβιογραφία της, «Girl In A Band», όπου αναφέρεται και στην περίοδο της διάλυσης του γκρουπ, ενώ έπαιξε με τον Joaquin Phoenix στην ταινία του Gus Van Sant «Don't Worry, He Won't Get Far On Foot».

Όσον αφορά τα εικαστικά, δουλειές της έχουν παρουσιαστεί –μεταξύ άλλων– στην 303 Gallery της Νέας Υόρκης, στο Künstlerhaus του Γκκρατς και στην Gagosian του Λος Άντζελες, ενώ το 2015 εγκαινιάστηκε στο Κεντρικό Κτίριο του Μουσείου Μπενάκη η έκθεσή της με τίτλο «Noise Name Paintings and Sculptures of Rock Bands That Are Broken Up». Για το συγκεκριμένο έργο, μεταξύ άλλων, έχει πει: «Είναι ένα έργο με το οποίο θέλησα να αλλάξω λίγο την πραγματικότητα. Είναι ένα έργο που δημιουργεί συναισθήματα ανάλογα με αυτά που αισθάνεσαι όταν ακούς μουσική, που σε βγάζει από το σώμα σου, που αλλάζει την πραγματικότητα, που επηρεάζει την αίσθηση που έχουμε για τα πράγματα».

Εμβληματική προσωπικότητα μίας εποχής που στάθηκε κομβική για τη διασταύρωση της μουσικής και της τέχνης, πρότυπο και έμπνευση για μια ολόκληρη γενιά γυναικών στη μουσική, και όχι μόνο, απέδειξε έμπρακτα ότι δεν πρέπει να εγκαταλείπεις ποτέ. Οι ιδέες, το μουσικό στυλ και η στάση ζωής της Kim Gordon είναι συνδεδεμένες με την άνθιση του τρίτου φεμινιστικού κύματος και τις αξίες της διαφορετικότητας και της ατομικότητας σε όλες τις εκφάνσεις της θηλυκότητας. Μουσικός, εικαστική καλλιτέχνη, συγγραφέας, ηθοποιός, ακτιβίστρια, είναι πολλά περισσότερα από ένα «κορίτσι σε ένα συγκρότημα».

Οι πρώτες
αναγνωρισμένες
ευρωπαϊκές
Νομικές σπουδές
στην Ελλάδα

ΣΠΟΥΔΑΣΕ ΝΟΜΙΚΗ

ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΡΩΝ

- Προπτυχιακά και μεταπτυχιακά τμήματα
- Οι απόφοιτοί μας εγγράφονται στους Δικηγορικούς Συλλόγους σε Ελλάδα και Ευρώπη
- Ελληνόφωνα τμήματα
- Φοιτητική κάρτα
- Φοιτητική ιδιότητα
- Πτυχία του Δημοσίου Γαλλικού Πανεπιστημίου Paris 13

Κηφισίας 125-127, 11524 Αθήνα
Τ: +30 210 6980772-3

www.ideal.gr